

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Feloldó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Jelek.

Budapest, október 14.

(v.) Ez bizony furcsa özvíviz. A hullámok még alig hogy dagadozni kezdenének s máris ott lebeg felettük a veszedelem mulását jósló fehér galamb. Tegnap még csodát vártunk, amely elkerülhetővé tenné az előrelátható pusztításaiban kiszámíthatatlan parlamenti háborút. S ma igazán egész váratlanul jelek mutatkoznak, amelyek ilyes biztatással kecsegtetnek. Sajna, még nem csodák; de hála istennek, már jelek. A közleki ismeret mintha megdobbanna immár az egyének szívében; s a harcias fogadkozásnak följéje kezd kerekedni a felelősségérzet, amelyet az indulatok viharzása eddig elbódított. A kibontakozás reményének fonala ma elhelyeződött a helyzet utvesztőjében. Hajszálvékonyságu még e fonál, szabad szemmel még alig látható; de minden kezdet zsenge és valamikor Herkules is csecsemő volt csupán.

Korai volna még közeledésről beszélni. De az ellentétek válságos feszültségének némi enyhülése máris érezhető, még pedig mindkét táborban. Egy be nem vallott közeledési vágy motoszkál a lelkekben; a pártönézet még elfojtja e hajlandóság öntudatos érvényesülését, ámde e, lapangó érzés mégis ki-kitör a harcrakész csapatok egy-egy önkéntelen reflexmozdulatában. Talán már csak az kell, hogy ez a békére hajló akarat kellő

buzditást kapjon alulról, a szorosabb pártkötelékek keretén kívül álló közvélemény részéről, amely természetes elfogulatlanságában nem érzi az országgyűlési pártok elhamarkodott állásfoglalásának hamis point d'honneur-jét. A nemzet nem engedett vakon a fellobbanó pártindulatoknak, mikor az ugrai levél a házszabály revízióját napirendre tűzte. Hűvös szemmel és higgadt vérrel vizsgálta meg a kérdést s legjobb hite szerint helyeselte magát az elvet, feltételül csak azt az egyet kötve ki, hogy a szólásszabadság lényege ne szenvedjen csorbát a parlament munkaképességéhez fűződő nagy nemzeti érdek és az alkotmányos jogrend folytonosságának biztosítása miatt. A közvélemény tehát politikusabb volt azoknál a pártoknál, akik elharsogták tiltakozásukat, még mielőtt a tervbevett revízió terjedelmét ismerhették volna. A közönségnek nincs is lát mi visszaszívnia; az megállhat férfiasan ama helyes és okos állásponton, amelyet eredetileg elfoglalt. Ha a politikus urak az első percben nem az ország érdekét nézték, hanem csak azt a pártpolitikai próbitót látták meg, amely a tisztelettőredezett ellenzéknek együtvé tereplődéséből s egységes ostromából származhatna, ez nem az ország baja, hanem az ő bajuk. S lássák ők, hogyan kecmeregnek ki belőle. Azt már láthatják, hogy a közvéleményre hiába számítottak. Arra nem volt még a legnaivabb közönség sem kapható, hogy érinthetetlen szentségnek tartsa

azt a házszabály teljes, ellentmondásoktól hemzsgő és sok tekintetben rettentően elavult házszabályt, amelynek revízióját bizonyos korlátok között és bizonyos feltételek mellett még csak néhány hónappal ezelőtt is Kossuth, Apponyi, Bánffy és Rakovszky nyílt parlamenti beszédekben szükségesnek mondták. Ha ezek az urak most hirtelen megfeledeztek e nyilatkozataikról, tapasztalhatták ime, hogy a közvélemény még nagyon is jól emlékezett rájuk.

S innét van az, hogy az ország sehogy sem tudta megérteni, helyeselni természetesen még kevésbé a kisebbségi pártok ridegen elutasító állásfoglalását. Hiszen az az egyöntetű határozat, hogy a revíziósbizottságban nem is képviseltetik magukat, magának a revízió elvének feltétlen visszautasítását jelentette. S ezt a határozatot még körülteremtették olyas nyilatkozatokkal, amelyek szerint a házszabály minden egyes betűjének érintése a magyar alkotmány legszilárdabb védősancának erőszakos megsemmisítésül tekintendő. S álmélkodva kérdezte a közönség, hogyan mehet hazaáruházzamba ma az, aminek lehetőségét, sőt szükséges voltát az ellenzéki pártvezérek nemrég maguk is hangoztatták. A közvélemény azt várta volna, hogy az ellenzéki pártok bevárják a kormány részéről tevőbe vett módosításokat s megvizsgálják, vajjon nem mennek-e túl a megengedhető korlátokon. De nem

TÁRCA.

Munka és érzés.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Feszl Géza.

Nagyon elborul az ember szemhatárai, mikor még a munka is elveszti nimbuszát!... De nincs oly süttét és sivar mezeje a gondolatnak, hogy a megismerésre vágyó törekvés vagy más szóval, a nagy kíváncsiság visszafojtán magába ezt a haladásra serkentő igét: tovább-tovább. És a gondolat tovább kutat, mint ahogy tovább halad a vándor is, e céltalan bolgyoknál céltalanul bolgyogó vándora: az ember. Mint télen naplemente után, éppen úgy az életkor alkonyatának idején is egyre süttebb lesz a látókör és a fáradt lelkű utazó fantáziája időnként előszedegeti múltjának emlékeiből az elkopott ifjúkori eszményeket. Újból latolgatja, bírálhatja azokat, de mint hogy őket megaranyozni képtelen, így tehát mentül inkább latolgatja és bírálhatja, annál inkább lekopik rólok a fény, a szín. Mert az eszmények is csak addig üdők, ragyogók, fiatalok, amíg fiatal szívben élnek. A megvénült eszmények ráncosak, pergamentserűek, mumiák.

De menjünk tovább...

Mekkora gúggal tekintenek le a munka emberei és különösen a reális alkotások nagymesterei azokra a szegény poctáakra és poctallekcekre,

akik egész életükön át az érzésekkel bibelődnek és azt a tárgyaltalan valamit tolmácsolgatják szakadatlanul, mely az ember lelkeben zsong, valahányszor a könny és mosoly biredalmában utazik. A munka verejtékes csöppje azt mondja a könnycseppnek: te ingyenélő. És a munka — így van ez régóta — vezet, dominál. A munka az élet urának vallotta magát és megkövetelte, hogy az ő szolgálatába szegődjék az Élet.

Megtörtént!

A fűszeres, aki harminc-negyven éven át minden idejét munkába ülte és minden érdeklődését árucikkeinek kelendőségéhez és árkülönbsézetéhez kötötte, végül becsukja a boltot és a munka gyümölcsét élvezendő — nyugalomba vonul. Kérdemelte a pihenőt. Van hozzá joga, erkölcsi joga, hogy kényelmes heverésés közben mosolyogva, fűtűrésze derült hangulatban — immár munka nélkül ült az időt. Csak hogy munka nélkül — és ezt hamar észreveszi a fűszeres — a legpontosabb óra mutatója is, mintha megakadna valamiben, csodálatos lassúsággal halad. Valami láthatatlan porszem esett a kronometer kerekéi közé; e láthatatlan porszem neve: unalom. Eleinte nem is meri bevallani önmaga előtt sem, hogy visszagyógyodik a kávéshordói és cukorsüvegei közé. Későbbben azonban beletörődik az időnek lassu járásába s programot eszel ki magának, mely az óvodákban divó foglalkoztatási rendszereként annyiban tér el, hogy kevésbé — szórakoztató.

— Hogyan? — hát unatkozás volna a becsületes munkában eltöltött hosszú életpálya bére? Kérdemelt önértet és gondatlanság és kényelem nem aranyozzák be apró emberek lélekvilágát annyira, hogy mosolyogva röpködjének körülük a munkamentes napok órái!

— De nem ám!

— Akkor ez — pattan fel az indignáció — igazságtalanság a természet rendjében!

— A természet rendjében nincs igazságtalanság, amint hogy ennek ellenkezője sincs. Az igazságtalanság csak emberi érzés, csak viszonylagos fogalom; a természet nem igtatta a törvényei közé.

— De talán csak apró embereknél van ez így, akiknél a gondolatok gyéren és nehezen születnek és éppen ezért nem ébresztik föl azt a szunnyadó érzelmvilágot, mely az örömtől a fájdalomig terjed s könny és mosoly íránt fogékony hangulattal a végtelenbe néz?

Menjünk hát tovább, följebb.

Egy beültött német szindarab a gormán óriásnak, az államalkotás legnagyobb mesterének lélekvilágából nyujt olyan képeket, melyek süttét színekkel festik a hérosz életének utolsó éveit, a jól kiérdemelt pihenőt. Vád is csatlakozik a népszerű fátyolbontás indískéréjéhez, mely azonban a tényeken nem változtat semmit. A nagy német kancellár korszakalkotó munkásságától visszalép és — pihen. Igaz, hogy kényyszerült a pihenésre, de hiszen ez nem oszlatja el az ő al-

ez történt, hanem az, hogy maga a revízió szándéka — tekintet nélkül a szigorítás mértékére — bélyegzetett alkotmányconkitással és hazaárulással. Ilyenformán magára a közvéleményre hárult a parlamenti ellenék feladata. A közvéleménynek kellett megemlékeznie az ellenzéki vezérférfiaknak a közelmúltban tett kijelentéseiről. S ugyancsak neki kellett vizsgálat tárgyává tennie, vajjon a terve vett szigorítás a kellő határok között mozog-e. S habár erre nézve megoszlottak a vélemények, de egyértelmű volt a közönségnek az a benyomása, hogy a kormányelnök tájékoztató szavai alkalmas alapot nyújtanak a békés megoldásra. Mert a nemzeti érdek szempontjából a kérdést mi dönti el? Az, hogy a szólásszabadságot s annak mértékét összhangzásba kell hozni az alkotmány jogrend folytonosságához fűződő érdekekkel. A parlamenti szólásszabadság önmagában véve nem lehet cél, hanem csak eszköz a parlamentarizmusban rejülő politikai erők közhasznú kifejtésére és az alkotmányosság zavartalan működésének biztosítására. Világos, hogy bárha a szólásszabadság sértetlensége szintugy nemzeti érdek, mint a parlamentarizmus helyes működése és az alkotmányosság épsége, de a két érdek nem egyenlő fontosságú. A magasabbrendű érdek az, amely mint cél jelentkezik: az alacsonyabbrendű pedig az, amely eme cél elérésének egyik fontos eszköze, ám csak *egyik* eszköze és csak *eszköz*. Ha arról van szó, hogy mi az, amin nem szabad csorobának esnie: a parlamentarizmus és az alkotmányosság-e, avagy a szólásszabadságnak eddig divott korlátlanúsága, akkor kétségtelen, hogy a szólásszabadság elbír minden olyan korlátozást, amely a parlamentarizmust és az alkotmányosságot hatékonyabbá teszi.

Igy fogta fel a közvélemény a

kötő munkássága révén feléje derengő glóriának egyetlenegy sugarát sem! És íme — mégis hiányzik a nyugalomba vonult nagy államférfi lelkéből — a nyugalom. Visszavágyódik a munkásságra!

Miért?

Csonkán maradt talán a mű? Nincsen beterve az alkotás?

Szó sincs róla. A munka kész. Az alkotó e felől bátran pihenhet. Élete célja megvalósult! — Eppen csak a foglalkozás hiányzik neki! — És itt szintén fölmerül a kérdés, hogy vajjon még egy Bismarck koponyája is rászorult-e arra, hogy a gyakorlati foglalkozás formalitásaiba ülje bele az életidőt és tatarozó munkát végezzen ama palota körül, melyet az ő lángelméje a germán hatalom számára kifundált, tervezett, épített, emelt? ... Michel Angelonak, ha már megalkotta a fenséges templomot — sekrestyének kell lennie ... hogy ne unatkozzék!?

Ennyire kiesiny — a nagyság?

Ennyire! A nagy kancellár tragikumuma ugyanolyan, mint a kis tőkepénzesé. Emez a boltajtó küszöbéről, amaz a világtörténet piedesztáljáról lép oda, ahol — foglalkozás hiányában — tartalomhiányban szenved az életideje. Se ennek, se annak nem tölti ki az óráit és napjait a saját lelkének ereje. Csodálatos! Hiszen elérték a céljaikat! Avagy nem az volt a szatónak igazi életcélja, hogy vagyont szerezzen, hanem az, hogy cukrot áruljasson? És nem az volt a nagy kancellár igazi hivatása, hogy

problémát. S tehát maga látott hozzá ama munkához, amelyet a pártpolitikai érdektől elvakított politikusok elmulasztottak. És arra a meggyőződésre jutott, hogy a megkínált alapon lehetséges olyan rendezkedés, amely a mindenképpen biztosítandó célt az alárendeltebb jelentőségű eszközzel kiegyeztetni. A közvélemény e meggyőződése nem maradhatott hatástalan a parlamenti tényezőkre. S így kerékedett lassanként felül a békés megoldásra való becsületes törekvés. Lábhoz tett fegyverrel áll egymással szemközt a két tábor, de fehérszálós hírnökök hozzák és viszik közöttük az üzeneteket. Ugy látszik, találó volt az a feltevésünk, hogy a kormányelnök azt a bizonyos holtstult is bele-tette léghajójába, amely csak arra való, hogy kidobja belőle, amikor magasabba akar repülni. Az ő ügyességéről fel lehet tenni, hogy nemcsak a végső harcra készült fel, hanem az okos alkura is és hogy tehát az utóbbi számára bizonyára hagyott magának latitűdöket. Ha az ellenzék belement volna a bizottságba, ott kikapogathatta volna emezeket s le is taraghatta volna őket. Am az ellenzék sztrájkol, mert a sztrájk taktikai előnyöket ígér. De a közvélemény nem sztrájkol s elvégzi az ellenzék feladatát. A kormány nyilatkozatában foglalt elvi alapon lehetségesnek hiszi és keresi is — a kölcsönös engedékenység feltételezésével — a békés megoldást. A ma mutatkozó jelek azt a reményt ébresztik, hogy a közvélemény e törekvése megteszi erkölcsi hatását a parlamenti körökre is. Ha megteszi, annál jobb az országra nézve. Ha *nem*, annál rosszabb azokra nézve, akik a harc veszedelmét kicsinyes pártpolitikai szempontok kevéért a nemzetre zudítják.

szétforgácsolt hazáját egygyé forraszsa össze, hanem az, hogy lázas tevékenység közben az idő röpilléséről megfeledkezék a benne vibráló munkás agyvér? Nem a munka eredménye, hanem a szellemnek babrálása volt az alkotó óriás lelkének az igazi ideálja? Akkor hát a munka kiesinyeknél, úgy mint nagyoknál nem egyéb, mint zsongító-szer, mint időtöltelék, mint levelező esatornája annak a nagy deficitnek, mely előáll akkor, ha a léleknek gondolatokat és érzéseket termelő képességét az életidő terjedelmével összemérjük.

És ez így is van! A munka nem öncél, csupán villámhárító. Eltereli, elhárítja az élet napjaiból azt az óratöbbletet, melyet az emberi lélek önmagához méltóan kitölteni képtelen. Kétoldalú takarékság a munka, egyrészt a jövedelmet — nem viszi, hanem hozza, másrészt az élvezőképeséget nem koptatja, hanem edzi. A lázas tevékenység e szerint nem egyéb, mint ébrenlélés, holt szezonja a nappalnak, az öntudatos hangulatok halála, kriptája. A munka a szenvedélyek védőgátja, mely szűkebb mederbe szorítja a rohanó áradatot és a száraz partvidéket a posványtól megóvjaa. Jámber céljai kétségte nélkül vannak a munkának, de sohasem öncél. Öncél az ember életben niues több, csak egy, az — érzés! A nagy circulus viciosusból csak az érzés emelkedik ki mint csucspont, mint öncél, mint krisztalizált végeredménye a létnek. A munka minden formájában töredék, mely akkor válik csak teljessé és egészszé, mikor érvényre

„Nem vagyunk harmincan!”

Budapest, október 14.

Gróf Apponyi Albert ma legelsőnek jelent meg a t. Házban s egyenesen beült a tárgyalási terembe, mintha minden ovációnak elejét akarná venni. El is kerülte úgy, hogy az ellenzék megéjlenezhesse, de hogy egy kis bucsujárás ne induljon hozzá, arról már nem tehetett. Sorban siettek hozzá a miniszterek, legelsőnek maga a miniszterelnök, aki hosszabb ideig beszélgetett az Amerikából hazatért Apponyival. Később az ellenzéki pártok vezetői is fölkeresték, báró Bánffy Dezső is. Mindez nagyon pikánsul festett és ugy a Tisza-Apponyi, mint a Bánffy-Apponyi találkozásról sokat beszélgettek a folyosón.

Egyéb pikantéria is akadt. Az volt az egész ülés.

Mert ha egybehangzó jelentések szerint az olasz provizórium mai tárgyalásával akart megindulni az obstrukció, akkor furcsábban obstrukció még nem kezdődött. Még az előadói beszéd elég érdekes volt, mert azt egy pár maliciózus közbekialással tarkította az ellenzék. De aztán hihetetlen unalom áradt el a t. Házban. *Krasznay* Ferenc hiába színezte ki okosan és elevenen a javaslat közjogi hibáit, *Bernáth* Béla és *Okolicsányi* László hiába terjeszkedtek ki a közjogiakon kívül gazdasági sérelmekre is: a képviselő urak lassankint elszállingóztak, előbb a folyosóra, ahol békekeresetek mutatkoztak, majd hazafelé, ahol nem olyan unalmas a világ, mint az obstruáló t. Házban. *Okolicsányi* beszéde alatt már olyan kihalt volt a parlament, hogy Gabányi elkeseredetten kiáltott fel: — *Mégis csak hallatlan, harmincan se vagyunk!*

S ez nemcsak amolyan Gabányi-számítás, hanem alapos jegyzői megolvasás szerint is igaz volt. Megszámlálták a t. Házat s a vita legesleges napján már *nem volt határozatképes a Ház!*

Az elnök kénytelen volt az ülést fel-függeszteni, de azért az újból megnyitott ülésben is csak úgy lehetett a holnapi napirendet megállapítani, hogy mindenki

emelkedik az által, hogy az életnek szolgál. Ellenben az érzés minden formájában teljes és egész, mert általa és benne érvényesül az élet. Igaz, hogy minden hasznos munka az élet szükségleteit fedezi s ennyiben munka és munka között alig lehet rangkülönbség. De viszont minden igaz érzés az élet értékét gazdagítja, sőt végeredményében a sok viszonylagos érték között ez az egyetlen, aminek abszolút becsé van.

Szembem azzal a közfelfogással, mely a munkát önmagáért a végtelenig magasztalja és az érzést, mint irreális színjátékát a szívnek, kiesinyli, két képet szeretnék festetni művészi kézzel... Buja nyár idején a temetőnek egy része látható. Komorhatásu jegegyefasorok jelzik az utakat. A rekkenő hőségben két sírásó dolgozik. Félrekapott sapkájuk látni engedí verejtékes, csüppeltől gyöngyöző ábrázatukat. A munka nehéz, de a legények birják. Arc kifejezésük derült, egészséges, mosolygó. Lihegve dolgoznak és a megszokottság következtében lelkiüktől a mauladóság gondolata távol áll. Eltemetni a halottakat szükséges. A sírások tehát hasznos munkát végeznek. Megilleti a képet e cím: *a munka*.

Második kép gyanánt művészi ihlet mutassa be az érzést. Egy fiatal anyát leheljen a vászonra a művész, egy anyát, aki szoptatja és édes mosolylyal nézi gyermekét. Szíve sugárzik át a szemén, szeméből a szeretet világos tudata beszél... Ezt a képet ily cím illeti meg: *én vagyok az élet!*...

szemet hunyt és nem firtatta a határozatképességet. Határozatok — de nem voltak határozatképések.

S ez volt az obstrukció első napja...

A képviselőház ülése október 14-én.

— Kezdeté délelőtt 10^{1/2} órákor. —

Elnök: Báró Feilitzsch Artur.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Hieronymi Károly, Lukács László, Tallán Béla.

Elnök: Megnyitja az ülést.

Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter: Benyújtja jelentéseit a keszthelyi—tapolczi, a békéscsaba—békésvetzi, a halas—bácsalmás—rigyiczai, a kesztemét—lajosmizsei, a kaposvár—barcsi, a budapesti h. é. vasutak budapest—cinkota—kerespi vonalát és a magyar királyi államvasutak budapest—kőbányai vonalát összekötő és a breznóbánya—vereskői h. é. vasutak engedélyezéséről.

Botoky Zoltán előterjeszti a vízügyi bizottság jelentését a Rába-szabályozásra vonatkozó törvényjavaslatról.

(Az olasz provizórium.)

Rosenberg Gyula előadó ismerteti azt a kényszerhelyzetet, amely miatt a kormány az ország érdekében felhatalmazás nélkül is szerződéses tárgyalásokba bocsátkozott. (Zaj a baloldalon.)

Polónyi Géza: Ki jogosította fel a kormányt?

Endrey Gyula: A császár!

Rosenberg Gyula előadó: A kormány bejelentette e részben a törvényjavaslatot...

Pap Zoltán: Ki hatalmazta fel a kormányt a szerződés megkötésére?

Rosenberg Gyula előadó fejtegeti, hogy kivánatos volna, ha a vita megmaradna a gazdasági kérdés kereteiben...

Polónyi Géza: Tartották volna meg a törvényt!

Rosenberg Gyula előadó: Nem tér ki a közjogi szempontok érintése elől. A helyzet az, hogy a két kormány még 1902. december havában az új autonóm vámtarifa tekintetében megegyezt. Ez az autonóm vámtarifa úgy minálunk, mint Ausztriában a képviselőház elé terjesztett, nálunk a bizottság teljesen letárgyalta, el is fogadta, Ausztriában is a bizottság a tárgyalás tulajdonképpén nagy részét befejezte, csak bizonyos, néhány tétel tekintetében határozatát függőben tartotta. Semmi titkolni való abban nincs, hogy ennek a rendelkezésnek az 1899. XXX. törvény-cikkbe való felvételének csak egyetlenegy célja volt és ez az, hogy az Ausztriában megnyitkozó tendenciákkal szemben nyomást gyakoroljon arra nézve, hogy az autonóm vámtarifa érdekeinknek jobban megfelelő új vámtarifával helyettesítsék. (Helyeslés a jobboldalon.) Ugyanennek a politikai gondolatnak és gazdasági célnak a szolgálatában áll az a politika, amely ezt az így a kormányok között megállapított vámtarifát már most teszi a kereskedelmi szerződések tárgyalási alapjává. (Helyeslés a jobboldalon.) Teljesen ugyanakkor a célnak a szolgálatában állunk, amelyet az 1899. XXX. törvény-cikk intézkedésével el akarunk érni, akkor, amikor ezt a vámtarifát már most tesszük a tárgyalások alapjává, hogy az így benyújtott vámtarifa a külföldi államokkal való szerződési tárgyalások alapjául szolgáljon s hogy az a külföldi állam tudja azt, hogy ige, ezek azok a tételek, amelyek termékekkel szemben alkalmaztatni fognak az esetre, ha szerződéses megállapodásra nem jutunk. Ennek a célnak ez a vámtarifa teljesen képes megfelelni. (Zaj balfelől.) Érdemileg nem adunk fel az 1899. XXX. törvény-cikkben lefektetett garanciákból semmit. Érintetlenül fennmarad ezen törvényjavaslatnak az a garanciája, amennyiben addig Ausztriával a vámzövettség létre nem jön, 1907-ig terjedő időre kereskedelmi szerződések nem köthetők. Érintetlenül fennmarad a jövő szempontjából e garanciák legfontosabb része, t. i. az, hogy a külkereskedelmi szerződések lejárata összeesés az Ausztriával való gazdasági rendezésünk lejárataival. (Ugy van! Igaz! a jobboldalon.) Igaz, hogy formailag nem teljesen vannak betartva a vámtarifa tekintetében a törvényben foglalt intézkedések. De vajjon, nem-e a törvény betűjének az ország legfontosabb érdekei fölé helyezése volna-e az, ha csak azért, hogy annak nem is szellemét, hanem betűjét megtartjuk, egyszerűen tétlenül néznők, mint kőnek szerződéseket a külföldi államok. Elénk helyeslés a jobboldalon.) Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Rosenberg Gyula előadó: Nem tér ki a közjogi szempontok érintése elől. A helyzet az, hogy a két kormány még 1902. december havában az új autonóm vámtarifa tekintetében megegyezt. Ez az autonóm vámtarifa úgy minálunk, mint Ausztriában a képviselőház elé terjesztett, nálunk a bizottság teljesen letárgyalta, el is fogadta, Ausztriában is a bizottság a tárgyalás tulajdonképpén nagy részét befejezte, csak bizonyos, néhány tétel tekintetében határozatát függőben tartotta. Semmi titkolni való abban nincs, hogy ennek a rendelkezésnek az 1899. XXX. törvény-cikkbe való felvételének csak egyetlenegy célja volt és ez az, hogy az Ausztriában megnyitkozó tendenciákkal szemben nyomást gyakoroljon arra nézve, hogy az autonóm vámtarifa érdekeinknek jobban megfelelő új vámtarifával helyettesítsék. (Helyeslés a jobboldalon.) Ugyanennek a politikai gondolatnak és gazdasági célnak a szolgálatában áll az a politika, amely ezt az így a kormányok között megállapított vámtarifát már most teszi a kereskedelmi szerződések tárgyalási alapjává. (Helyeslés a jobboldalon.) Teljesen ugyanakkor a célnak a szolgálatában állunk, amelyet az 1899. XXX. törvény-cikk intézkedésével el akarunk érni, akkor, amikor ezt a vámtarifát már most tesszük a tárgyalások alapjává, hogy az így benyújtott vámtarifa a külföldi államokkal való szerződési tárgyalások alapjául szolgáljon s hogy az a külföldi állam tudja azt, hogy ige, ezek azok a tételek, amelyek termékekkel szemben alkalmaztatni fognak az esetre, ha szerződéses megállapodásra nem jutunk. Ennek a célnak ez a vámtarifa teljesen képes megfelelni. (Zaj balfelől.) Érdemileg nem adunk fel az 1899. XXX. törvény-cikkben lefektetett garanciákból semmit. Érintetlenül fennmarad ezen törvényjavaslatnak az a garanciája, amennyiben addig Ausztriával a vámzövettség létre nem jön, 1907-ig terjedő időre kereskedelmi szerződések nem köthetők. Érintetlenül fennmarad a jövő szempontjából e garanciák legfontosabb része, t. i. az, hogy a külkereskedelmi szerződések lejárata összeesés az Ausztriával való gazdasági rendezésünk lejárataival. (Ugy van! Igaz! a jobboldalon.) Igaz, hogy formailag nem teljesen vannak betartva a vámtarifa tekintetében a törvényben foglalt intézkedések. De vajjon, nem-e a törvény betűjének az ország legfontosabb érdekei fölé helyezése volna-e az, ha csak azért, hogy annak nem is szellemét, hanem betűjét megtartjuk, egyszerűen tétlenül néznők, mint kőnek szerződéseket a külföldi államok. Elénk helyeslés a jobboldalon.) Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Krasznay Ferenc: Valóságilag megdöbbentő az a cinizmus, mellyel ezt a kérdést kezelik a kormányfőn. (Ugy van! balfelől.) Szomorú képe a mi alkotmányos életünknek az, hogy míg más államok ilyen fontos kérdéseket megoldásához hosszú időket keresztilkésülődnek, nálunk azt kívánják, hogy egy nap alatt a Ház fogadja el. (Ugy van! balról.) József császár gazdasági

politikájának a megnyilatkozását látjuk, mely abban összegezhető, hogy a gazdasági politika súlypontja Ausztriában nyugodjék. Ausztria iparilag tétesek erőssé, ha kell Magyarország rovására is. (Ugy van! balfelől.) Ennek az eredménye az, hogy megszületik az önálló vámterület eszméje. Ha olyan erős volna a népben és a választók körében az akarat az önálló gazdasági be rendezkedésre, mint a milyen határozottan ismerték fel az önálló vámterület szükségességét, akkor már régen elszakadtunk volna gazdaságilag Ausztriától. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Kifogásolja, hogy a tarifajavaslat Ausztriában módosították. A kormány a bizottság által letárgyalta autonóm vámtarifa alapján a maga felelősségére indította meg a tárgyalásokat s így kettős törvényszegést követett el. A törvényesítést menteni nem lehet. Az ellenzéknek nem marad egyéb hátra, mint a legteljesebb és legerősebb ellenállás. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány az 1899. XXX. törvény-cikk minden garanciáját feladta, ezért helyén való volna, hogy a törvényben biztosított jogunkkal éljünk és a kormány vád alá helyezését indítványozzuk. De öszintén szólva, ezt nem tesszük és pedig azért nem, mert nem akarjuk, hogy a tudoldal ezt az indítványt arra használja fel, hogy a kormány mellett demonstráljon. (Felkiáltások balfelől: A miniszterelnök huszonegyezik!)

Rákóczy Viktor: Huszonegy után jön a fues! Krasznay Ferenc: Kéri, hogy a miniszterelnök játszsze besületesen. Ha ez tenné, benyújtán a választási törvényjavaslatot, mielőtt a házszabályokat revidálná. Ne esodálkozzék, ha az ellenzék részéről sem fog besületes játékkal találkozni. Határozati javaslatot nyújt be, amely így hangzik:

Mint hogy a kormány által az Olaszországgal való kereskedelmi és forgalmi viszonyainknak ideiglenes rendezése tárgyában 666. szám alatt benyújtott törvényjavaslat az 1899. évi XXX. t. c. 4. paragrafusának egyenes tilalma ellenére folytatott tárgyalások eredményét képezi.

mint hogy alkotmányos törvényhozási uton elfogadott autonóm vámtarifa hiányában kereskedelmi szerződések nem köthetők, végül mint hogy a javaslat 1. pontja szerint egy állítólag kéjfélygel ellátott 10 évre szóló kereskedelmi szerződés köttetett, amely tény a képviselőház kezdeményezési jogába ütköző súlyos alkotmányesértést képez.

annál fogva a képviselőház a javaslatot visszautasítja és az abban kért felmentést a kormánytól nemcsak megtagadja, hanem a kormány törvényeségeit a legsúlyosabban elítéli.

Utastja a képviselőház a kormányt, hogy haladéktalanul tegye meg azokat az előintézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Magyarország külkereskedelmi érdekei mint Ausztriától független, önálló szerződő fél, Olaszországgal szemben minden irányban teljes mérvben megőrvassanak.

Elnök az ülést öt perere felfüggeszti.

(Szünet után.)

Bernáth Béla: Nemesak azért nem fogadja el az egyezményes javaslatot, mert a kormány törvénytelennül, sőt törvényszegéssel járt el a tárgyalások körül, hanem azért sem, mert az egyezmény fenntartja a borvám-kezdményt s így a mi bortermelésünk inségül küzd. Nem lát garanciákat a törvényben arra, hogy az osztrák borhamisítók ezentel ne vegyithessék a magyar bort az olaszszal s ezt a külföldön mint magyar bort áruba ne bocsáthassák; ennek köszönhetik a magyar bortermelők, hogy külföldön hitelüket veszítették. A végrehajtási rendelet intézkedéseit egyenesen veszedelmeseknek tartja. Tiltakozik a kormány ama tuikapása ellen, hogy az egyezményt rendeltel léptette életbe s csatlakozik Krasznay határozati javaslatához. (Helyeslés a baloldalon.)

Okolicsányi László azon kezd, hogy valami eredménye ennek a javaslatnak mégis lesz, de nincs abban köszönet; meg fogja rendíteni Magyarországon a törvényesítet. Fejtegeti a borvám-klauszula történetét. Megint megtörtént, ami már rendszer nálunk, hogy gazdasági érdekeinket feláldozták politikai szempontoknak. A borvám-kezdmény tulajdonképpen Ausztriának válik előnyére, amit a statisztika is bizonyít. (Helyeslés balfelől.) Nyilvánvaló az eljárásból is, hogy Ausztria érdekében kellett megkötni az egyezményt. A kormány kijátszotta azt a pártközi megállapodást, amelyből az 1899. XXX. t. c. eredt, a törvényt pedig lábbal tiporta. Emlegetet arra a lelkesedésre, amellyel a többség Széll alkotását fogadta. Arulok azok is, akik a törvény kijátszásában a kormányt segítik. (Zajos helyeslés a baloldalon. Nagy zaj és ellentmondások jobbról.)

Műnch Aurél: Hogy lehet ilyet mondani!

Rákóczy István: Csak a katonai bizottság elnöke beszélhet így!

Műnch Aurél: Mi köze hozzá!

Rákóczy István: Főispán vagy államtitkár akar lenni!

Műnch Aurél: Ne gyanúsítson! Gyanúsítás a kenyerre! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Okolicsányi László: Visszautasítja a tör-

vényjavaslatot s csatlakozik Krasznay határozati javaslatához. (Élők helyeslés balfelől.)

Elnök: Megállapítja a honpoli ülés napirendjét: a Ház folytatni fogja a ma megkezdett tárgyalást. (Felkiáltások balról: Nem határozatképes a Ház!)

Rákóczy István: Kéri a jelenlevők meg számlálását.

Elnök: Ezt elrendeli s mivel nincsenek százan, az ülést egy negyed órára felfüggeszti. Szünet után

Elnök: Megnyitja az ülést s szavazásra teszi fel a kérdést. A többség elfogadja a napirendre vonatkozó javaslatot.

Az ülés 1/3 órákor végződik.

BELFÖLD

Vészi József beszámolója. Vészi József, a fővárosi III. kerület országgyűlési képviselője, a választók köréből nyilvánított felhívásnak engedve, e hó 16-án, vasárnap délután három órákor az óbudai Nagykörön-vendéglő helyiségében beszámolót fog tartani.

A házszabályok módosítása.

Budapest, október 14.

Kétféle ember szaladgált ma a Ház folyosóján. Az egyikfelének be volt kötve a szeme s így nem látott. A másiknak nyitva volt a szeme és — mégsem látott. S így vakon kutatta mindenki, hogy hol van hát a helyzet nyitja, megoldása, sőt hogy egyáltalában hol van a helyzet. Senki sem találta meg jó darab ideig. Ilyenkor aztán annyiféle helyzet és annyiféle kombináció sünyeltek meg, ahány bekötött szemű ember botorkál a jelenségek utvesztőjében. A helyzet sokáig az volt, hogy senki sem tudott semmit, több hogy az igazi helyzet látásához már ott villog egy kis fényugár abban a beszélgetésben, amely gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferenc, Polónyi Géza és Rákóczy István közt lefolyt. Ez a beszélgetés a házszabályok revíziójának kérdése körül forgott, mely után Andrássy Gyula eltűnt a miniszterelnöki szoba irányában.

— Ez már békétárgyalás — magyarázták s mialatt Andrássy Gyula odabenn tárgyalt gróf Tisza Istvánnal, az emberek is tettek valamit. Gyakorlatokat végeztek a fantáziájukkal, amiből szörnyű dolgok süntek ki.

— A jobboldal is nagy az elkeseredés — mondták. — Elégületlenek, de még nem merik hangosan elárulni. De már pislog a bomlasztó tűz a szabadelvűpárt katalana alatt.

Ennél a pislogó világosságnál iparkodtak aztán tovább látni az emberek. Persze, hogy tehát észrevették, hogy Andrássy már azóta előkerült a miniszterelnök szobájából, hogy sorba konferált az ellenzék vezérferfiival s már azt a kérdést feszegeti, hogy nem volna-e lehetséges valami megegyezés a pártok közt. Akkor aztán előbukkant a megoldás fonálnak esücskéje. Legalább sokan látni vélték. Az ellenzéki pártvezérek azt hangsúlyozták, hogy az újonclétszám megállapításánál a vita megszorítását elvben perhorreskálják s hogy nem helyeslik a házszabályok revíziójának azt a formáját, amelyet gróf Tisza választott. A költségvetési vita megszorítását sem a Kossuth-part, sem a néppárt nem tartja elvileg keresztülvihetőnek, de ehhez is csak úgy járulnának hozzá, ha pártközi konferencián beszélnek meg. A függetlenségi párt némely tagja, főleg Tóth János, azt a nézetét hangoztatta, hogy kések volnának még a huszonegybizottság is beleemenni, ha Tisza István elejti azt a szándékát, hogy a vita megszorítása az újonclétszám megszavazására is kiterjedjen. Pártközi konferenciát azonban semmi áron nem akarnak, mert a tanácskozás ilyen formája mellett könnyen megeshetnék, hogy a tárgyalások menetével elégedetlen pártok egyike egyszerűen kilépne a bizottságból s így meghusztaná az egyezkedést.

A bekötött szemű emberek ezek után hirtelen látni kezdtek. Látták, hogy az ellenzéken megvan a hajlandóság az egyezkedésre bizonyos engedményekkel szemben, látták, hogy a harc nem olyan elkerülhetetlen, mint ahogy még tegnap gondolták.

Tisza István még nem nyilatkozott, de ha egyszer látni kezdenek, már azt is meglátták, hogy Tisza István vissza fogja vonni a huszonegyes-bizottságra vonatkozó indítványát. Remélik, hogy a miniszterelnök rövid idő alatt nyilatkozni fog szándékairól, és a nemzetipártiak azt is remélik, hogy mivel Apponyi a választói jog kiterjesztését sürgeti a revízió előföltételéül, a miniszterelnök a választói jog kérdésében is nyilatkozni fog.

Ime ezeket látták a kétrézbéli világtalanok ma esteig, amikor az esti lapok egymelyike segített nem látni az egész világnak.

Este nyolc órára azonban hirtelen kiüti, hogy mindez mende-monda s hogy mindebből egy szó sem igaz. Legalább az nem, ami a miniszterelnökre tartozik.

Nem igaz, hogy Andrassy a miniszterelnök megbízásából tárgyal, hanem Andrassy beszélgetett, mint ahogy ehhez minden joga megvan.

Nem igaz, hogy Tisza István az Apponyi föltételéről nyilatkozni fog.

Nem igaz, hogy Tisza István vissza fogja vonni a huszonegyes-bizottságra vonatkozó indítványát.

Hanem mi igaz hát akkor? Az az igaz, hogy gróf Tisza István ma este megjelent a szabadelvű pártkörben, ahol nagyszámú hívei kíváncsian vették közre s azt kérdezték tőle, hogy mi igaz mindezekből a paktumos hírekből.

— Egy szó sem — felelt a miniszterelnök. — *En ugyan nem szoktam demantálni semmit, de akik engem ismernek, tudják, hogy én nem voltam soha sem a habozás, sem a kapkodás embere.*

A miniszterelnök szavait széthordták a klub minden zugába s abból megint megerezték a tapogatózások. Azt az egyet most már biztosan tudták, hogy a miniszterelnök nem akar engedni. Amiből aztán biztosan ki lehet okoskodni a legszörnyűbet, amit suttogva adnak tovább:

— Tehát vagy meglesz a revízió, vagy választás lesz.

Ebből pedig az látszik s ez az egy bizonyos, hogy addig-addig járkalhat vakon az emberek, amíg ehhez a veszedelmes és sötét gödörhöz értek. Belesznek-e?

Az ellenzék köréből.

A politikai világban egyébről sem beszéltek ma, mint azokról a paktumos hírekről, melyek a képviselőház ülése után elterjedtek. Gróf Andrassy Gyulának néhány ellenzéki férfival folytatott pourparlerjéből azt következtették, hogy Andrassy, a miniszterelnök fölhatalmazása alapján, a helyzet békés megoldására vezető eszmével közeledik az ellenzékhez. Ebből aztán hamarosan kisütöttek, hogy meglesz a béke, mert gróf Tisza István visszavonja hárszabálymódosító indítványát s pártközi konferenciára bizza a dolgot. Olyasféle megállapodásról is beszéltek, hogy a miniszterelnök kikapcsolja indítványából az unjonemegajánlásra vonatkozó részt, a többit pedig az egész ellenzék elfogadja.

Ezek a hírek és ezek a kombinációk, amint előre volt látható, nem bizonyultak igazaknak. Gróf Andrassy tényleg beszélt egy és más politikussal, de nem a miniszterelnök megbízásából, hanem saját iniciatívájából. Az is mind mese, amiket e diskurzusokhoz fűztek. A Kossuth-párt klubjában megjelent Tóth János ugyanis kijelentette, hogy ő már eleve perhorreskált minden közeledést és semmiféle paktumot, legalább a maga részéről, kötni nem hajlandó.

A függetlenségi pártkörben egész zavart idéztek elő a megvezési hírek. A képviselők, akik jelen voltak, egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy a revízió dolgában hozott pártfőnökökötől végre kell hajlani az utolsó betűig. Komolyan tiltakoztak azon híresztelések ellen, mintha közülük bárki tárgyalt volna a revízió egyes részle-

teinek elejtése ügyében a kormány megbízottával. Akárki érintkezik is a revízió elejtése vagy fentartása érdekében a kormányval vagy valamely szabadelvűpárti képviselével — így mondták az ellenzék — az áruló és nem lehet tagja a függetlenségi pártnak.

Polányi Géza, akiről emlegették, hogy részt vett a paktumos tanácskozásokban, ezt a hirt határozottan megcáfolta egy újságíró-csoport előtt. A revízióról kormánypárti politikussal nem beszélt és nem is fog — mondta. A helyzet olyan, hogy effajta közeledés teljesen ki van zárva. Egyedül a pártvezérnek, Kossuth Ferencnek van megengedve, hogy meghallgassa a kormány egyes tagjait, amennyiben azok beszélni óhajtának vele. Az elnökek meg kell hallgatnia őket már csak azért is, hogy a pártnak referálhasson. Sebess Dénes, Endrey Gyula, Horváth Gyula, Szatmári Mór, Hegedüs Károly, Tóth János, Hentaller Lajos s a többi képviselők ezt a nézetet vallották. Az egyik képviselő így jellemezte a helyzetet:

— Két ut van a kormány előtt. A házfelozlatás vagy a revízió teljes elejtése.

Az Apponyi-párt tagjai is állják a tegnapi határozatukat, ugyszintén a néppárt is. Se a huszonegyes bizottságba nem mennek, se az újabban fölmerült pártközi konferencia gondolatát nem helyeslik. A néppárt sok tagja abban a meggyőződésben van, hogy a miniszterelnök — akár keresztülviszi a revíziót, akár nem — a közel jövőben felozlatja a képviselőházat.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, október 14.

A támadó oroszokkal sokkal gyorsabban végeznek a japánok, mint azzal a Kuropatkinnal, aki csak a védelemre szorítkozott. Október 6-án indult Kuropatkin serege a japánok elébe, tizedikén már el is fogadta a lebecsült ellenség a keresett csatát és másnap a támadó hadsereg, az egész vonalon megverve, sok ezer embert és jelentékeny számú ágyút vesztvé, megint a hátát mutogatja a japánoknak. Visszavonulása sok helyütt futássá fajult. Kuropatkin nagy garral hirdetett vállalkozása tehát csufos kudarcot vallott, seregét a japánok egyszerűen odébb fújták ezuttal és a győztes ellenség lelkesen rohan nyomába. Nincs kizárva, hogy az oroszokat még egy katasztrófa fogja érni, mert a jantaji bányáktól, amelyek közelében a véres csata dult, alig kétnapi járásra van a Hun folyó és ezen csak két hid vezet Mukden felé, úgy hogy a folyó mentén elfogadni a csatát. Az orosz generálisok jelentései természetesen leplezni próbálták a seregükre mért újabb csapásokat és folyvást a csapatok kitűnő szelleméről és hősiességéről zengedeznek, de azért ma már ők is kénytelenek bevallani, hogy nem bírnak a japánokkal.

A jantaji csata.

London, október 14.

Kuroki főhadiszállásáról e hó 11-éről jelentik a Standardnak: *Kétnapos nehéz küzdelem után október 11-én este teljesen megfőrtelt az oroszok ellenállása.* A japánok heves puska- és shrapnellűz között csatárláncban mentek át a síkságról a sziklás talajra támadásra. A japánok a legnagyobb tűz közben is megtartották nyugalmukat. Utőlközet fejlődött, mely az oroszok visszavo-

mulásával végződött. Kuroki hadseregének jobb oldala a kezdetben kiüritett állások ismét megszerzése után fordulatot tett és támadásra ment előre, míg a baloldal az ellenséget a jantaji bányákban arériben támadta. A japán tüzérseget a küzdelem legnagyobb részében nem lehetett alkalmazni, a gyalogság azonban részben a köd védelme alatt kényszerítette az oroszokat visszavonulásra. Ezek lassan vonultak vissza, különösen az orosz tüzérseget, mely az utolsó pillanatig állásában maradt.

London, október 14.

Tegnap éjjel Tokióból érkezett táviratok azt jelentik, hogy a japánok teljes győzelmet arattak, nagyon sok ágyút foglaltak el és sok oroszot foglyul ejtettek. Az oroszok északi irányban visszavonultak. Kuropatkin tábornok három hadosztálylyal az orosz centrum mögött maradt és a harcban nem vett részt. Angol harctéri tudósítók azt beszélik, hogy a japán csapatok csodálatra méltó fegyelmet tanusítottak és ezzel a tüzérsegi anyagban mutatkozó egyenlőséget ellensúlyozták. Az ütközet a hadjárat legvéresebb csatája volt. Azt hiszik, hogy a veszteségek igen nagyok voltak.

Japán győzelem.

Berlin, október 14.

Pétvárcsáról jelentik a Tageblattnak: *Miscsenko* hadosztálya elvesztette összes ágyút, sőt azt is jelentik, hogy az egész hadosztályt katasztrófa érte. Kuropatkinak visszavonulásában nagy nehézségekkel kell majd megküzdenie. A Hun folyó nagyon széles és Mukden mellett mindössze két hid van. Az oroszok az ötnapi csatában rendkívül sok embert veszítettek.

London, október 14.

Tokióból jelentik: A Dsidsi a következő táviratot kapta a harctéréről: *A japánok legyőzték kétszáz ezer oroszot. Az oroszok futva menekülnek Mukden felé. A jantaji csata sokkal nagyobb volt a liaojanginál. A japán balsereg Oku alatt tegnap huszonöt ágyút zsákmányolt. A másik hadsereg sikerei még nagyobbak lesznek.*

London, október 14.

Tokióból érkezett táviratok azt jelentik, hogy Kuropatkin teljes vereséget szenvedett. Hadserege visszavonulóban van az egész vonalon. Az ütközetet a nyugati oldalon Oku tábornok támadása, keleten pedig a Kuroki ellen irányzott orosz támadás megghiusulása döntötte el. *Kuroki főként tüzérsegeivel döntötte el a csatát, amely az oroszoknak óriási veszteségeket okozott.* Orosz és japán részről állítólag több mint huszezer ember esett el. Az oroszok visszavonulása a jantaji bányák körül valóságos futássá változott. *Harminc ágyút hátrahagytak, melyek a japánok kezébe estek.*

London, október 14.

Tokióban az oroszoknak vasárnap óta szenvedett veszteségeit halottakban és sebesültekben 37.000 főre becsülik, ennek harmadrésze a keddi csatában esett el.

London, október 14.

Magánjelentések szerint a japánok sikerei sokkal nagyobbak, semmint az Oyama marsall eddigi jelentéseiből kitűnik. A japán

seregek az egész vonalon győztek és 34 ágyut ejtettek zsákmányul. Igen sok orosz katonát jutott fogságba. A japán sereg azonnal hozzálátott az ellenség üldözéséhez s valószínű, hogy e közben nagy zsákmányuk volt.

Orosz beismerés.

Pétórvár, október 14.

A Jantaj körül eddig vívott harcok eredménye egyáltalában nem biztató. A csata még folyik ugyan és a végső döntés még nem következett be, de itt végképpen lemondtak arról a reményről, hogy Kuropatkinnak sikerülni fog az ellenséget megverni. A tulságosan széles arcúval foganatosított előrenyomulás volt az oka Kuropatkin vereségének, mert Jantaj mellett a döntő pillanatban nem tudta csapatait úgy összefoglalni, hogy a sikert biztosíthatta volna magának. Az ötnapi harcban három különböző csoport támadott. Az egyik a balszárnnyon Pönsikutól északra, a másik a centrumban Jantajtól északra és a harmadik a Hunfolyónál, Csantau környékén. Mind a három csoportnál az első két napon elért sikerek után a hadásztervezés egyszerre leállt az oroszoktól. Mind a három csoport vereséget szenvedett, de úgy látszik, hogy a legnagyobb vereség a centrumot érte. Nagy baj volt az oroszokra nézve, hogy vezéreik nem tudtak lemondani a támadás régi módjáról és sürri tömegekben nyomultak előre, ahelyett, hogy vadász-rajokban igyekeztek volna az ellenség közelébe férkőzni. De másrészt mindenki dicséret szavakkal illeti az orosz tüzéséget, amely minden tekintetben többet ér a japán tüzéségnél.

Kuropatkin jelentése.

Pétórvár, október 14.

(Hivatalos.) Kuropatkin tábornok tegnapi keleti jelentése a következő:

A délután 1 óráig hozzám érkezett jelentések szerint jobbszárnnyunk két ezrede 12-én nagy vereségek és tüzéségünk visszahagyása után visszavonult. A dandárparancsnok megsebesült és az egyik ezredparancsnok elesett. Később a két ezred Vannoeszki ezredes vezénylete alatt visszavette az elvesztett ágyukat 16 ágyú kivételével, amelyek az ellenség kezében maradtak. A 12-iki ütközet eredménye a japánok éjjeli támadása következtében kedvezőtlen volt. A csapatok nemcsak hogy kénytelenek voltak állásukat elhagyni, de újból elvesztették a visszahódított ágyukat és a Shake folyónál lévő előre megállapított állásokba vonultak vissza.

Szahaov jelentése.

Pétórvár, október 14.

(Hivatalos.) Szahaov tábornok táviratozza a vezérkarnak mai kelettel:

Az első mandzsuországi hadsereg csapatai 13-án újból kezdték a küzdelmet. Az ellenség arval kezdett, hogy jobbszárnnyunkon, különösen Szialijupeti község irányában támadott. Ott lévő csapataink azonban a fölül meglepett állásokat mind megtartották, a japánok számos támadását visszaverték. A legelső balszárnnyon lévő állásokat is megtartották. Tekintettel arra, hogy ama csapatok állása, melyek a Szialijupeti községhez vezető utat védelmezték, legelső jobbszárnnyunkhoz képest nagyon előre voltak tolvá, megel meghagyták a csapatoknak, hogy maradjanak helyükön hajnalig és akkor vonuljanak vissza, hogy ne legyenek aggonyos elkülönböztetve. A visszavonulás este 6 órakor teljes rendben megkezdődött. A balszárnny 12-én megkezdte a szorosokra intézett támadását. Az ellenség nagyon kemény ellenállása után megszállottuk az utszorosok közelében lévő sziklás magaslatokat. Mivelhogy azonban a

japánok lényeges megerősítéseket kaptak, továbbá tekintettel ama veszedelemre, amely a csapatoknak nagyon is exponált helyzetből keletkezhetett volna, megparancsolták, hogy kissé hátrább vonuljanak. Vesztéségünk a három nap alatt jelentékeny volt.

Az oroszok üldözése.

Tokio, október 14.

Oyama tábornok jelenti: Az ellenség üldözése a jobb és középső hadsereg részéről sikeresen folyik. Szerdán Jantajtól 12 mérföldnyire nyugatra ágyukkal vettek körül egy ellenséges csapatot, mely elhármarkodva futásnak eredt. Egy része rendetlenségben észak felé menekült. A bal hadsereg kedd éjjel óta a vasut közelében Jantajtól 10 mérföldnyire északkeletre folytonosan támad. Középső oszlopa szerdán délután erős ellenséges haderő visszaverése után megszállotta a Jantajtól öt mérföldnyire északkeletre lévő Lancesit, miközben tíz ágyút zsákmányolt. Az oszlop ezután azonnal üldözőbe vette a rendetlenségben visszavonuló ellenséget és az üldözés közben újabb négy ágyút zsákmányolt. Az ellenség kétszer kétségbeesetten szembeállt, de ismételen súlyos vereségekkel visszavertett. A bal hadsereg jobb oldalán lévő oszlopa Siliho közelében 5 ágyút és 5 lőszerkecsit zsákmányolt.

Miscsenko seregeinek sorsa.

Páris, október 14.

A Le Journalnak táviratozzák Pétervárról, hogy ott igen nagy a nyugtalanság Miscsenko hadosztálya miatt, amelyről azt jelentették, hogy Kuroki serege bekerítette. Miscsenko hadoszlopáról két nap óta nem érkezett hír.

Október 13-ika óta.

Berlin, október 14.

A Lokalanzeigernek táviratozza tudósítója Mukdenből:

Október 12-én éjjel 11 órakor csata kezdődött, amely egész éjszaka tartott. Október 13-án reggel ismét megindult az ütközet. A csata nagyon véres volt és váltakozó szerencsével estig szakadatlanul folyt. A japánok által elhódított jantai hadállásokat az oroszok végre visszafoglalták s erre az orosz sereg előrenyomult. A vasut keleti oldalán a küzdelem iszonyu volt. Jantai még nincs visszahódítva, de alkalmasint visszafoglalják az oroszok. A japánok halálmegvetéssel védekeztek. A vérontás borzalmas volt. Az elesettek száma még nincs megállapítva, de már most is igen nagyok tartják. Az orosz katonák hidegvérrel tartották ki az ellenség gyilkos golyózáporában. A pusztító tüzeléshez képest aránylag kevesen haltak meg, de annál nagyobb a sebesültek száma. A japánok egész sorait elseperték a sortűzek. A japánok nyugtalanul, heveskedve s alig célozva lóttek. Fogságba jutott japánok beszélik, hogy a védelem iszonyu nehéz volt.

Tokio, október 14.

Oyama tábornagy jelenti, hogy az ütközet majdnem az egész vonalon folyik és a japánok kielégítő sikereket érnek el.

Port-Arthur ostroma.

Csifu, október 14.

Port-Arthur kormányzójának volt magántitkára ideérkezett s elbeszélte, hogy szeptember 29-én az Eleanor francia gőzös ezer tonna lőszerrel vitt Port-Arthurba. Attól nem kell tartani, hogy éhség lesz, mert a várban sok liszt van. A kórházak megteltek sebesültekkel, akik közül 16.000 van kínai magánlakásokban elhelyezve. A helyőrség és a lakosság egészségi állapota jó. Rablások nagyon ritkán fordulnak elő és a tetteseket rendkívül szigorúan büntetik.

Páris, október 14.

A Matinnak jelenti Csifuból: A japánok megerősítik állásukat Ansancsannál Port-Arthur előtt. Közvetlenül várható egy újabb roham Port-Arthur ellen.

London, október 14.

A japánok döntő rohamra készülnek Port-Arthur ellen. Togo Hiecaban 40 nagy hajóágyut szállítottat partra.

London, október 14.

A Daily Telegraph jelenti Csifuból 13-áról: A Port-Arthurból való dsunkaközlekedés majdnem egészen megszűnt. Kínaiak jelentik, hogy az oroszok a Port-Arthurban lévő összes dsunkákat elfoglalták, hogy azokon az összes megbízhatatlan elemeket eltávolítsák a városból. Két napja a japánok előzetes tüzéségi ostrom után újabb támadásokat intéznek Ansancsannra, melyet az oroszok sikeresen védelmeznek.

A balti flotta.

Pétórvár, október 14.

(Orosz távirati ügynökség.) A balti hajóraj a 14-ikére virradó éjjel Libauból elindult.

Gripenberg tábornok fia.

Pétórvár, október 14.

Gripenberg tábornoknak, az alakulófélben lévő második hadsereg vezérének fia, a halállal vívódik. A fiatal Gripenberg Liaojangnál megsebesült, de későn amputálták meg és ezért vérmérgezést kapott. A tábornokot nagyon lesújtotta a hír fia állapotáról.

HIREK

Királyi nász.

„... Többet ér egy ifju koldus, mint egy vén király...” így mondja a költő és igaza is van. Hanem azt már ő se tagadja, hogy legtöbbit ér egy ifju király. Liliomos leányzókat, rózsaszínű szerelmes ábrándok birodalmában legalább ezt vallják, mióta világ a világ.

Fehér batizt függönyös ágyacsok édes álmodóinak ki megjelenen bitoros palástban, fején aranykoronával, azon is ragyogó rubinttal, gyémánttal. Gyémánttal is ragyogóbb sötétkék szemével aki szerelmesen tekint, vépiros ajkával aki oly édesen csókol, fehér kezével aki kézen fog és visz. visz szédítő magasha királyi trónusra ifju királynénak, királyi nászgyápa ifju hitvesének.

Leányálmok legragyogóbbja akinek valóra válik: milyen lesz annak a lánynak az élete?

Sok millió kis lány legédesb ábrándja az élő, az igazi, a valóra vált ifju királyfi. tavasz első hónapjában, mikor az ibolya nyílik, eljön a mecklenburgi herceggkisasszonykaért, hogy elvigye nagy Németország trónusához, ahol a császári pompa minden ragyogása övé lesz, hogy vezesse királyi nyoszolyához, ahol a szépséges ifju minden ülése reá vár.

Cecilia, szegény kis hercegnő, Margaréta népének szöke leánya, aki Marlitt regényeit bizonyára nagyobb élvezettel olvassa, mint az élbe tett, modern tudománytal terhes könyveket! Asszonyi szívvel látom a forró, az égető könnyeket, amiket soha nem szűnik meg hullatni királyi nászgyápa selyempárnára.

A császári trónus s a tüzes szemű ifju övé lesz isten és ember előtt, de oh mi marad meg a szegény kis hercegnő rózsaszínű álmaiból?

Odaadó szerelmes hitestárs helyett a bonni vidám fiú, aki elől alig egy-két esztendeje huzzák félre azt a függőnyt, amely ettől az egész ragyogó bűnös világtól elvá-

Budapest, október 14.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Október 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A román királyi pár ünneplése.** Holnap, október 15-én ünnepli Románia a királyi pár eljegyzésének harminctödik évfordulóját. *Károly* király — akkor még fejedelem — 1869-ben, harmincszötendős korában jegyezte el Kölnben a huszonhatesztendős *Erzsébet* wíedi hercegnőt, akit az első találkozás után félórával megkért s újabb negyedóra után meg is kapott. Az esküvőt éppen egy hónappal később tartották meg Neuwiedben. Romániában mind a két évfordulót megünneplik az idén. A kormány s a különböző testületek személyes tisztelegéssel és hódoló felirattal üdvözik a királyi párt.

— **A szász király halódása.** *Drezdából* táviratozzák, hogy a *Pilnüt*-ben betegen fekvő *György* szász király utolsó óráit éli. Ereje rohamosan fogy, szív működése egészen gyöngye, táplálékot nem igen vesz magához és lábai meg vannak dagadva. A légzési nehézségek ma még fokozódtak. Az uralkodó-család tagjai mind együtt vannak a palotában. Este hat órakor a királyt ellátták a halotti szentségekkel. Az orvosok azt hiszik, hogy a katasztrófa még az éjjel be fog következni. A hivatalos *Dresdener Journal* közli az ősszeminisztérium nyilatkozatát, hogy a király megbetegedése következtében a tovább való intézkedésig helyettesítésére a kormányügyek elintézésére a trónörököszt jelölte ki.

— **Egy királyi leány utazása.** *Brüsszelből* jelentik, hogy *Klementina* hercegnő, *Lipót* belga király legfiatalabbik leánya legközelebb hosszabb utazást tesz külföldön és pedig apjának teljes beleegyezésével. Hír szerint a külföldi utazás oka, hogy a laekeni és brüsszeli királyi palotákat teljesen restaurálni akarják, úgy hogy egyideig nem lehet majd bennük lakni. A külföldi utazás hírével kapcsolatosan azt jelentik, hogy *Klementina* hercegnőnek és *Viktor Napoleon* hercegnek tervezett házasságából egyelőre nem lesz semmi.

— **Apponyi és a Nemzeti Szövetség.** Az *Országos Nemzeti Szövetség* holnap, szombaton délelőtt tíz órakor fogja gróf *Apponyi Albertet* küldöttségével üdvözölni a képviselőház fogadó-termében. Az üdvözlő-beszédet *Bujanovich Sándor* mondja.

— **A porosz hadügyminiszter ellen.** *Berlinből* táviratozza tudósítónk, hogy dr. *Lachmann* tartalékos törzsorvos feljelentést adott be *Einem* hadügyminiszter ellen, mert nem utasította vissza *Liebermann* és *Sonnenburg* antisemita képviselőknek ama vádját, hogy a zsidó katonák kelleitlenül szolgálnak és nem katonáknak valók. Hallgatásával a hadügyminiszter eltűrte, hogy a zsidó katonákat az ország színe előtt kigunyolják az antisemita képviselők. A kerületi katonai parancsnoksághoz beadott panaszban azt írja dr. *Lachmann*, hogy őt, mint zsidóvallású törzsorvost becsületében sérti ez az eljárás, kéri panaszának előterjesztését legfelsőbb helyre s egyuttal bejelentette, hogy kilép a hadsereg kötelékéből. *Lachmann* kilépését elfogadták.

— **Lányi Bertalan kitüntetése.** Mint értesülünk, a király *Lányi Bertalan* miniszteri tanácsosnak, az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő-osztályá főnökének, az igazságügy igazgatás és a törvényelőkészítés terén tett kiváló szolgálatai elismerésül a *Szent István-rend* kiskeresztjét adományozta.

— **Keresztény-szocialisták kongresszusa.** A magyar munkásságnak az a része, mely a keresztény-szocialis alapon szervezkedik, e hónap huszonkettedikén és huszonharmadikán tartja meg Budapesten az első keresztény munkáskongresszust, melyen a már fennálló összes keresztény munkásegyletek képviseltetik magukat. Az előadók között vannak: *Giesewein Sándor* kanonok, *Prohászka Ottokár* egyetemi tanár, *Ernest Sándor* képviselő, *Szalánczy Andor* gyári munkás, *Hussár, Károly* szocialista s több-

ben. A kongresszus főprogramja a mozgalom centralizálása egy központi szövetség létesítésével.

— **Anglia nagykövete Bécsben.** *Plunkett Francis*, Anglia bécsi nagykövete a jövő esztendőben hetvenszötendős lesz és nyugalomba megy. Utódjá, mint Bécsből írják, *Marchant-Hadley Márton*, aki most a portugál udvarnál képviseli az angol királyt, de előbb második államtitkár volt a külügyminisztériumban s diplomáciai szolgálatban volt Brüsszelben, Madridban, Berlinben és Párisban. *Hadley* szintén idősebb ember már: most lett ötvenhét esztendő. A változás idejét még nem állapították meg.

— **Oszkár király az újságírókhoz.** A norvég újságíró-szövetség a napokban ünnepelte alapításának tizedik évfordulóját. Ebből az alkalomból *Oszkár király*, aki maga is foglalkozik az irodalommal, a következőképpen üdvözölte a szövetséget:

Az újságírótevékenység a mai társadalmi élet széles területére terjed ki. De, mint minden tevékenység, amely tekintélyt és hatalmat ad, ez a munkakör is nagy felelősséggel jár. Ennek a felelősségnek mindenkor tudatában kell lenniök a sajtó munkásainak.

Érdemes talán ez alkalomból megemlíteni, hogy sem Svédországban, sem pedig Norvégiában senkit sem kellett meg királyserítés miatt a bíróság elé állítani, bár mindkét országban korlátlan szólás- és sajtószabadság uralkodik.

— **A gyáriparosok szövetsége.** A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének* nagyválasztmánya tegnapi dr. *Chorin* Ferenc elnökle alatt ülést tartott, amelyen a magyar gyáripar minden ágának képviselőin kívül résztvettek a Horvát-Szlavon Országos Iparosok szövetségének kiküldöttei is. Az ülés napirendjének első tárgya az a kérdés volt, miképpen biztosítható az, hogy a hazai gyáripar a maga fogyasztásával a hazai termelést kellő támogatásban részesítse.

Chorin Ferenc mélyreható lelkes beszédben vezette be a nagyfontosságú kérdést, majd az ügyvezető-igazgatóság egyhangulag helyeselt határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a szövetség:

1. Elsősorban saját tagjainak teszi kötelességévé, hogy bármilyen természetű szükségleteiket csak a hazai termelés útján fedezzék. 2. A szövetség a hazai iparos fogyasztóknak megbízható értesülést ad arról, hogy a szükséges cikkek itthon mely forrásokból szerezhetők be.

Herz Vilmos, Halvany-Deutsch Sándor, Philipp Adolf, Weismayer Oszkár, Gránitz Oszkár, a horvát szövetség alelnöke buzdó és alapos hozzájárulása után a határozati javaslatot elfogadták azzal, hogy az összes hazai iparosokhoz felszólítást intéznek. Azután a kartell-kérdést tárgyalta. *Reichnütz Béla* mint előadó ismertette az ügy előzményeit és dr. *Mandel Pál* törvényjavaslat-tervezetét. Dr. *Chorin*nak világos és tartalmas munkálataért a szövetség köszönetét fejezte ki. *Halvany-Deutsch Sándor*, dr. *Kramer Tivadar, Kühne Károly, Weismayer Oszkár és Gránitz* felszólalása után a szövetség bizottságot küldött ki Hatvany-Deutsch Sándor elnökle alatt a kérdés tanulmányozására, felhívja egyuttal a horvát szövetség tagjait, hogy a kérdést a maguk körében hasonló módon tárgyalják.

— **Jutalomdíjak kiosztása.** A *Zion* ünnegyző és jótékonyági egyesület tagjainak iskolás-gyermekei részére, hazánk ezeréves fennállása emlékére, jutalomdíjakat létesített. E jutalmakat e hó 16-án délelőtt 1/11 órakor fogják ünnepiesen kiosztani az egyesület hivatalos helyiségében. (Erzsébet-kört 26. sz.)

— **Visszakerült püspöki levéltár.** A csanádi püspöki levéltár a napokban jelentékenyen meggazdagodott. Gróf *Engl* Ferenc Antal csanádi püspök halálakor, 1777-ben, felső-ausztriai rokonai a Temesvárot felvett örökséggel egyutt magukkal vitték a püspöki levéltár egy részét is, amit a napokban irattári régi fölanszokban feljegyezve találtak. *Dessewffy* püspök erről értesülvén gróf *Engl* Zsigmondot, a család utolsó sarjadékát Linzben megkereste, hogy a püspökre vonatkozó iratokat és okmányokat szolgáltatassa vissza. Gróf *Engl* a kérelmet teljesítette és a levéltárt elküldötte. A püspöki aulában most rendezik a levéltárt. *Engl* püspök belgrádi püspök volt 1730-ban, a tősekök Belgrád visszafoglalása után elűzték és 1750-ben lett csanádi püspök. Alatta épült a temesvári székesegyház.

lasztotta, aki csak éppen hogy beledobta magát azoknak az élvezeteknek az árába, ahonnan dehogyan is van kedve kiuszni egy soványvállu hercegisasszonyka kedvéért. No de meg nem is kívánják ezt tőle még azok se, akik házasságát olyan bölcsen, a német nemzet megelégedésére ütötték nyélbe, akik bizonyára megértették az ifju egyetemi hallgatóval, hogy a császári ház trónörökös kérdésétől már jóelőre kell gondoskodni, sőt nem kívánja maga a császári papa sem, akinek a példájából a házassalando fia megtanulhatja, hogy egy uralkodónak szent kötelessége, hogy egyenes ágon leszármazott trónörökös adjon a házájának, de azért nem szükséges éppen, hogy az a bizonyos függöny újra eltakarja a ragyogó bűnös világot.

Egy vidám kis históriát beszélnek Berlinben a most már völegyesorban lévő német trónörökös gyermekeiből.

A császár mindig apróra beszámoltatott magának legidősb fia nevelőjével annak viselt dolgairól. A kis *Vilmot* a melléje rendelt udvari méltóság egy izben avval vádolta az uralkodó előtt, hogy az ifju trónörökös hozzá nem méltó szavakkal él. A szigorú apa személyesen dorgálta meg fiát és meghagyta a tutornak, hogy jelentést tegyen, ha az eset megismétlődne. A trónörökös még aznap sétára ment udvarmesterével.

Az *Unter den Linden* egy altiszt haladt el előttük, aki nem ismerve fel a civilruhás fiúcskában a jövendőbeli uralkodót, persze nem is tisztelt meg. A kis cédár-utód dühbe borult. „Mért nem tisztel meg ez a bitang?” — fordult haragosan kiserőjéhez.

Ez felelet helyett figyelmeztette neveltjét, hogy ha még egyszer ilyen vagy ehhez hasonló kifejezéssel illet valakit, kénytelen lesz azt császári atyjának tudomására hozni. A figyelmeztetés dacára az előbbi jelenet már néhány perc múlva megismétlődött. A legközelebbi nem tisztelő katonát megint csak bitangnak nevezte a kis császárléjolt.

A nevelő a parancshoz híven jelentette a császárnak, hogy fia ismételtelen oly kifejezéseket használt, amelyek nem valók a magasan született ajkakra.

A fősleges papa haragra gerjedt: Hát mit mondott már megint az a bitang?

A kis fiu a papát utánozta csupán. A nagy fiu is csupán a papának fogad szót, mikor huszonegyéves korában, az ifju tombolás kezdetén, családot alapít.

Az álmódzó hercegisasszonykát kézen fogja s elviszi a trónusig, de az aranytól csillogó nászszoba ajtaján nem a szerelmes, a féltő, remélő, gyengéd hitestárs kopogtat majd, hanem a papának szót-fogadó, az alig megismert élvezetekre, a fiatalos nagy mulatozásokra szomjas egyetemi ifju.

A batisztfüggönyös ágyacska édes álmodói tovább ábrándoznak nász ülő ifju királyfiakról, de a szegény kis mecklenburgi hercegnő hamar megtanulja, hogy a legrozsmaszínűbb leányábránd is szürke szomorúságra fordul, amint valóra válik. S lesz az üdvözölt mosolyból örökké hulló könny!

Góthné Kertész Ella.

— **Automobil-szerencsétlenség.** Londonból jelentik, hogy a *connaughti* herceg, *Edvárd király* öccse tegnap este Edinburg mellett **automobil-szerencsétlenségnek** lett áldozata. A herceg **automobilja** éjnek idején összeütközött egy teherkocsival és az összeütközés oly erős volt, hogy az **automobil a szó teljes értelmében ketté tört.** A *connaughti* herceg kiesett a kocsiból s eszméletlenül terült el a földön. A herceg csapatok megtekintése végett utazott Edinburgba s egy Edinburg közelében lévő kastélyba akart menni, ahová több más angol főúrral együtt vacsorára volt hivatalos. A herceget hadsegédje, *Murray* őrnagy kísérte, akinek semmi baja sem történt. Az **automobil már körülbelül két mérföldnyire lehetett Edinburgtól,** amikor a teherkocsival összeütközött, amely nem volt még félpárossal megvilágítva. Az összeütközés után az automobil előrése elvált a másik részétől és még tíz-tizenöt lépésig ment tovább. A herceget Edinburgba szállították, ahol azonnal több orvost hívtak hozzá, akik a herceg sebeit bevarrták. Hivatalosan jelentették, hogy a herceg fején és balfülén sebesült meg s utolsó orvosi jelentés szerint a sebesült herceg állapota öröndetesen javul. *Arthur* *connaughti* herceg, az angol király öccse 1850. május elején született, tehát jelenleg ötvenéves esztendő. 1879. március 13-ika óta boldog házasságban él *Lujza Margit* porosz hercegnővel. A házasságból három gyermek született.

— **Kitüntetett gyár.** Az osztrák kormány megengedte a lobositzai csokodá- és cukorgyárnak, hogy cégében és pecsétjében a **császári sást** használhassa. *„A. & C. s. v. r. szabadalmazott minőségű”* is megkapta a gyár az osztrák ipar terén szerzett érdemei elismeréséül.

— **Baleset a Dunán.** Nagy riadalom volt ma délután a Dunán. A propellervállalatnak *Országház* nevű új hajója tele utasokkal indult el öt óra tájban a budai Lánchídfelelől *Németh József* vezetésével. A hajó gépe egyszerre csak felmondotta a szolgálatot s tehetetlenül uszott lefelé. Nyomban segítségére sietett a *Tabán* nevű propeller *Haas István* vezetésével az Eötvös-térrel s kötelel dobott neki. Ez a kötélmég fokozta a bajt, mert rácsavarodott a *Tabán* kerekére s így az is hasznavehetetlenné vált. Nagy nehezen az *Országház* nevű hajót a *Kleopatra* szerb hajóhoz vontatták, ahol az utasok kiszállhattak, közben a *Vigadó*tól *Ballay Sándor* vezetésével elindult — szintén utasokkal — az *Ujpest* nevű hajó a *Tabán* segítségére s a *Duna-gőzhajós Társaság* *Salzach* nevű vontatója. A két kis propeller összekötötték s a tabáni állomáson az utasokat partra tették, ahol óriási tömeg verődött össze. A nagy ijedségen kívül baj nem történt s fél óra múlva a javításokat helyrehozva, a közlekedés tovább folytatható.

— **A bécsi rablógyilkosság.** A bécsi rendőrség a budapesti főkapitányságnak ma részletes jelentést küldött, amely közli *Klein János* néma és férjének személyleírását s röviden foglalkozik *Klein Jánosné* múltjával, aki hat álnevet használt. A rendőri jelentés szerint a házaspár október 6-ikán szökött meg Bécsből, ahonnan a Westbahnhofon utaztak el. A bécsi rendőrség a jelentéssel kapcsolatban a budapesti főkapitányságnak megküldötte az elrablott értékpapírok, részvények, sorsjegyek és hitelintézeti kötvények listáját, a pontos számadatokkal együtt és az elrabolt ékszerek leírását. A rendőrség széles körben folytatja a nyomozást és megtette a szükséges intézkedéseket a bankoknál, pénzintézeteknél és az összes zálogházaknál arra az esetre, ha a jegyzékben foglalt értéktárgyak értékesítése céljából jelentkeznék ott valaki.

— **Tauszig Ottó szökése.** *Tauszig Ottó* nak, a megszökött bécsi gyárosnak, mint Bécsből jelentik, ma nyomára bukkantak Marseillesban, *Náray Géza* néven az *Italia* nevű gőzösré szállt, hogy azon *Buenos-Ayres*-be utazzék. A hajó tegnap érkezett meg a spanyolországi Valenciába, ahol *Tauszig Ottó* levelet is, táviratokat is vált a szeretőjével. A délelőtti folyamán hajón tovább folytatta útját, amely körülbelül tíz nap múlva érkezik *Buenos-Ayres*-be. A rendőrség megállapította, hogy *Tauszig Ottó* szökés közben Budapesten is járt, ahonnan *Milanón,* *Genuán* és *Monte-Carlón* keresztül jutott el Marseillesbe, ahol a *Terminus*-szállóban bérelt szobát. A szálló tulajdonosával 10.000 koronát váltott fel fel frankokra és aztán megváltotta az *Italia* nevű hajóra szóló jegyét, amelyen másnap elindult. Egy párisi hölgynek, akivel a nyarat együtt töltötte *Trouville*-ben, elmondta, hogy *Amerikába* megy új

házat keresni. Vagyona ugyan nem több 39.000 koronánál, de hiszi, hogy nemokkára sikerül majd valami jövedelmező pozícióit teremtene magának. *Tauszig Ottó* magával akarta vinni ezt a hölgyet, aki azonban vonakodott vele menni és Marseillesből, ahová barátját kísérte, visszautazott Párisba. *Bátyja* öngyilkosságáról *Tauszig Ottó* Marseillesben még semmit sem tudott.

— **Pénzhamisító színesz.** *Késmárkról* jelentik, hogy az odaváló rendőrség letartóztatta *Szivák Sándor* nagyalki illetőségű volt színészt, aki alumíniumból ezüstforintosokat készített egész híven. A hamisítót a járásbírósig a lösei ügyészségre kísérte, ahonnan ma reggel a budapesti ügyészségre szállították.

— **Gyilkosság egy villában.** A Páris közelében levő *Villemoble* nevű nyaralóhelyen rémes rablógyilkosság történt a héten. Egy 18 éves vadállatiás kőműveslegény meggyilkolt egy *Gilles* nevű özvegyet, aki magányosan lakott villájában. Éjnek idején az ablakon keresztül a lakásba hatolt, ahol az özvegyet, aki csekélség nélkül lakott a házban, kegyetlenül meggyilkolta. A küzdelem a gyilkos és áldozata között kétségbeesett lehetett, a szoba padlóján megtalálták a megfojtott aszszony két fogát. Amikor végeztet kegyetlen munkájával, a holttestet az asztal alá rejtette és az íróasztal fiókjából 1500 frank ára készpénzt vitt el. A rendőrségnek másnap sikerült a gyilkost kikutatni. A nővére lakásán akadtak rá, ahol a rablott pénzből 1100 frankot találtak meg nála; a hiányzó 400 frankot ruhára és egy éjjeli mulatóhelyen költötte el.

— **Beszűntetett vasuti forgalom.** Árvis miatt a Déli Vasut *budapest—pragerhoji* vonalán *Mura-Keresztur* és *Mura-Király* állomások között az összes vonatforgalmat be kellett szüntetni. A forgalmi akadályt előreláthatólag negyvenyolc óra alatt elhárítják.

— **Halálozás.** *Béres János* nyugalmazott kuriai bíró hatvanhárom éves korában rövid szenvedés után meghalt Nagykútnán.

— **Az erjedő must veszedelme.** A minap két tabajdi ember, ifj. *Pintér János* és *Csányi János* meglátogatta *Somogyi István* nevű barátját. A pincében erjedésben volt a must, *Pintér János* azonban a gazda figyelmeztetése ellenére lement a mérges gázokkal teli pincébe mustert. *Pintér* elszéldült a főtt gáztól és arca ely horrdóra esett. *Csányi János*, majd egy *Kan József* nevű ember a segítségére sietett, de egyikük sem tért vissza a pincéből. Végre *Takács Benő* visszafojtott lélekzettel utánuk ment és háromszor tette meg a veszedelmes utat, míg sikerült mind a három embert kizhoznia.

— **Letartóztatott szélhámos.** A rendőrség tegnap letartóztatta *Janovics Dező* 24 éves munkátlan volt hivatalnokot, aki az álláskereső emberektől azzal az ürügyvel, hogy állást szerez nekik, öt-tíz koronát esalt ki. Ilyen módon vagy harminc embert károsított meg.

— **Meggyilkolt adószedő.** *Belgrádból* táviratozzák: Egy rablóbanda *Mionica* mellett meggyilkolt egy adószedőt és kirabolta. A hivatalnok 12.000 frank beszedett adót vitt magával.

— **Gyenge szervezetűek,** sápkóros fiatal leányok használják a *Kriegner-féle* tokaji china vasbort, mely erősít, az étvágyat növeli, a vért javítja és gyarapítja. Üvege 6 korona, kis üveg 3 korona 20 fillér. Kapható a Korona-gyógytárban, (Budapest, Kálvin-tér.)

— **A Dráva áradása.** *Barcsról* jelentik, hogy a *Dráva* a sok esőzés folytán szokatlann módon árad. Két nap óta kétszáz centiméterrel emelkedett. A víz szemlátomást nő és a horvát parton néhány helyütt kiöntött.

— **Öngyilkos szántiszt.** *Selmeczbányán* *Marovsi Miklós* városi számtiszt a városi *Vigadó* kertjében föbelötte magát és meghalt.

— **Az osztályorszájték huzása.** Az osztályorszájték mai huzásán *húszezer koronát* nyert 5734; *ötézer koronát* 54068 99123 92435 77767 105375; *hátezer koronát* 37421 18107 104084 50724 98568 82161 52274 98772 108852 6195 90018 78965 65435 5221 6122 55598 29742 46811 106998 65755 59400 98065 23597 37963 101591 49964 71561 57900 6400; *ezer koronát* 25182 31314 47458 49663 80787 4778 15947 97244 19071 9515 45574 102725 67080 13354 73875 81360 21477 46887 42398 94114 32666 88301 81712 6104 59766 18 51776 47528 102105 101098 94824 78391 60646; *ötsszáz koronát* 36112 67894 46158 67652 8379 265 37473 96104 49424 46798 14672 50325 70751 7193 526 72240 87455 95688 33714 35280 100135 74126 24744 77790 61483 63709 26708 51243 72565 11041 20601 32330 22670 95670 16465 96826 98871 72159 22449 81268 73119 85466 101540 85105 99486 14913 26249 9166 42097 8476 33364 47483 6783 54127 12044 1547 18685 68357 107462 38962 78901 78438 68597 44327 38746 55309 2002.

— **Kiss szerencsése nagy!** Vásároljon osztályorszájtéget *Kiss Károly* és *Társas* bankházánál, *Erzsébet-körút* 19. szám alatt.

(x) **Klirpórált szer** diszkrét betegségek ellen a „Tria”. Bővebben a hirdetések között „Titkos” cím alatt.

Lotz Károly halála.

Budapest, október 14.

Művészetünk elhunyt büszkesége, *Lotz Károly* utolsó utja előtt megpihen a Múcsarnokban, ahol művészi kezek állították fel koporsójának a ravatalt. A csarnok hatalmas oszlopait feketével vonták be, a szabad lépcső talapzatain kandeláberek állítottak föl és komor gáspompába ültöztették azt a termet, ahol a nagy halott ravatalon van. A hatlépcsős emelvény négy sarkán *Attila* kincseről mintázott amforák égnék. A koporsó lábánál bársonypárnákon a művész érdemrendjeit, kitüntetéseit és *Strobl Alajos* által mintázott relief arcképét helyezték el. A ravatalt holnap délelőtt kilenc órától tizenkettőig tekintheti meg a közönség, azután elzárják, ugy hogy csak jeggyel lehet bejutni. A Képzőművészeti Társulat titkári hivatala holnap délelőtt ad ki jegyeket azoknak az egyesületeknek és testületeknek, amelyek a temetésen képviselgetni akarják magukat.

A temetés holnap délután félháromkor kezdődik. A kormány nevében *Berzeviczy miniszter* mond bucsuzót. Közreműködik a temetésen az *Operaház* énekara és a *filharmonikus zenekar* is. A temetés részleteit ma este állapítják meg. *Lotz Viktor* főhadnagy, a művész fia és veje, *Sándor*, Ákos főispáni titkár, akik vidékről jöttek ma reggel, kimentek a Múcsarnokba és meglátogatták halottjuk koporsóját. A koporsóra ma reggel elsőnek *Berzeviczy* közoktatási miniszter küldött hatalmas babérokörzöt.

Az elhunyt művész családja a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy *Lotz Károlyné*, született *Önödy Anna* egy a maga, mint gyermeke *Ilona*, férjezett esik-szentmihályi *Sándor* Ákosné, *Viktor* és *Kornélia*, valamint az alulírottak és az özvegy rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett, felejtethetlen jó férje, édesatyjuk, illetve nagyatyjuk, *fivérük*, *apókus* és rokonuk, méltóságos *Lotz Károly* festőművész, a Szent István-rend kiskeresztese, a III. oszt. vas-korona-rend, a *Ferenc József-rend*, a *Pro Litteris et Artibus* nagy művészi aranyérem és számos más kitüntetések tulajdonosa, az *Országos Magyar Képzőművészeti Társaság* megalapítója és alelnöke ez évi október hónap 13-ikán, reggel hét órakor, életének 71-ik, boldog házasságának 15-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hült teteme e hónap 15-ikén, délután 2½ órakor fog az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* városligeti Múcsarnokában az evangélikus református egyház szertartása szerint megáldatni és a *Kerepesi-út* melletti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. *Budapest*, 1904. október 13. Aldás és béke porairal Csikszentmihályi *Sándor* Ákos főispáni titkár veje, *Jakobey-Lotz* *Viktorné*, *Fasakas* *Ilona* menyje, esik-szentmihályi *Sándor* *Georgy*, esik-szentmihályi *Sándor* *Andrea*, *Jakobey-Lotz* *Andor* unokái, *Lotz* *Paula*, özvegy *Nagy Boldizsárné*, *Lotz* *Antónia* nővérei.

Külön gyászjelentést adott ki a Képzőművészeti Társulat és a Magyar Képzőművészek Egyesülete is. A gyászoló család már eddig is számtalan részvénytáviratot kapott. A *Nemzeti Szalon* képviselőtelén *Ernst* *Lajos* ügyvivő igazgató, *Baronyi* *Artur* igazgatósági tag, *Déry* *Béla* titkár és *Rubovics* *Márk* műtársos fejezték ki részvétüket a gyászoló családnak. A temetésen az egyesületet gróf *Andrássy* *Gyula* elnök és *Vérsi* *József* alelnök vezetésével küldöttség fogja képviselni. Személyesen fejezték ki még részvétüket: Gróf *Teleky* *Géza*, *Ággya* *Sándor*, *Hauszmann* *Alajos*, *Festly* *Árpád*, *Chorin* *Ferenc* és mások. A Lipótvárosi Kaszinó igazgatósága elhatározta, hogy *Lotz* *Károly* özvegyéhez részvétiratot intéz, a ravatalra díszes koszorút tesz és a temetésen *Ballai* *Lajos* és *Ruszt* *József* alelnökökből s *Léderer* *Sándor* igazgatósági tagból álló küldöttséggel képviselteti magát. Nagyon sok koszorút küldtek ma is a ravatalra, többek között *Berzeviczy* *Albert* közoktatásügyi miniszter és a *Nemzeti Szalon*.

A városligeti Múcsarnokban a temetés ügyé-

FŐVÁROS

ben ma délután értekezlet volt, amelyen résztvettek az összes művészi, tudományos és irodalmi egyesületek, társaságok és intézetek. Az értekezleten *Lippich Elek* miniszteri osztálytanácsos, a kultuszminiszter megbízottja elnökelt.

Elhatározta az értekezlet, hogy a halottat az *Andrássy-ut.* Nagy-körút, Kerepesi- és Köztemető-utakon viszik a kerepesi sírkertbe. Az értekezlet határozata szerint a gyászszertartás végleges sorrendje a következő lesz:

Az operaházi énekár énekel, *Happál Benő* ev. ref. lelkész elmondja a bucsuzatót, amely után ismét ének következik. *Berzeviczy* miniszter a kormány nevében bucsuztatja el a halottat, *Jendrassik Jenő* pedig a művészek nevében. A beszédek után a zenekar Wagner *Szigfrid*-ből és a Hunyadi Lászlóból eljátszsa a gyászindulót. Kinn a temetőben a festőmesterek iskolai igazgatók, a mintarajziskola és rajztanárképző-intézet nevében *Széky Bertalan*, *Lots* mester volt növendékei nevében *Kölber Dezso* beszél.

A *Képzőművészeti Társulat választmány*a ma este rendkívüli ülést tartott, amelyen az elnök és alelnök távollétében *Benczur Gyula* elnököt, *Kimondotta* a választmány, hogy jegyzőkönyvben is kifejezést ad szeretett alelnöke halála felett érzett mély fájdalomnak. Elhatározta továbbá, hogy a ravatalra koszorút helyez és hogy az özvegyhez részvétlívratot intéz. Gondoskodni fog a választmány, hogy a nagy művész iránt érzett kegyelet a jövő évi közgyűlésen is kellőképpen kifejezésre jusson. Utasítja az igazgatóságot, hogy *Lots* Károly enléke méltó módon megőrkíthessék. Végül *Zala György* indítványára elhatározta, hogy a Múcsarnok összes, köz- és magántulajdonban levő műveiből nagyszámú különkiállítást fog rendezni a Múcsarnokban.

A párfüm.

A nők most ruhájuk, kalapjuk, keztyűjük minden zugába illatosító párnákat rejtenek.

Költészeted, 6 női holmi,
Bajos volna mind felsorolni.

Mi szebb: a csipkék szövvénye,
Vagy a jupon édes zenéje,

A kalap kokettériája,
Vagy a selyemharisnya bája?

De mindezt belengi csodásan
Az angol párfüm kéremással.

A toalett száz rejtékében:
Illatoznak esendben, szerényen,

Selyemből készült csöppke párnák
S utánozzák illatba' Párnát;

A kalaptollban, keztyűgombban
A legfinomabb otkolon van.

A cipő sarka és a talpa
Párfümözött és drága fajta.

Ha egy-egy nő téved elébed,
Sirász szellője leng be — véled.

Szemed kidülled, szived dobban,
S mint szalmaasztag lángra lobbant!

Csak tévelyegsz az illatárba',
S azt hiszed, rózsakert a járda.

Elül rezeda s ibolyának,
Oldalt viola szaga árad.

S míg jársz e bűvös tükkelgében,
Hol selyemszoknyák fodra lebben

S hol csodás női cipők ringnak,
Mecsap illata rozsmaringnak;

Eszedbe jut egy arc . . . egy ének
A gyermekéged idejének,

Megállsz. Gyökeret vert a lábad,
Szemed hirtelen könnybe lábad.

(*) **A járásbírók háza.** Az igazságügyminiszter a központosított járásbírók épületének a céljaira az V. ker. Marakkói- és Szemere-utcaiktól határolt telek-csoportot kérte a fővárostól, a leltári értékben. A főváros e helyett, kellő biztosítékok mellett, fölajánlotta azt, hogy erre a célra fölépített a Központi Városháza Károly-körúti részét. A miniszter azonban ezt az ajánlatot nem fogadta el, mert a központi járásbírók épületének kincstári épületben akarja elhelyezni. Ezért újból fölívta a fővárost, hogy közzölje vele a Marakkói- és Szemere-utcai telek árát. A telekeladó-bizottság azt javasolja, hogy négyezögölenként 700 koronáért adják át. A pénzügyi bizottság mai ülésén a többség *Bhrlich* javaslatára elhatározta, hogy a telekért 800 koronát kérjen a város.

(*) **Pályázat előjárói állásra.** Ma déli 12 órakor járt le a pályázat határideje az *Ohlhauser Pál* I. kerületbeli előjáró nyugdíjazása folytán megüresedett előjárói állásra. A kitűzött határidőig hat folyamodás érkezett be: *Jósa Mihály*, *Markus Imre*, dr. *Bródy Tivadar*, *Gergelyi Sándor*, *Perger Ignác* és dr. *Raisz Resz* első osztályú tanácsjegyzőktől. Kandidálás az előjárói állásra — a törvény értelmében — nem történik, hanem a minősített bíró összes jelöltek közül szabadon választ a törvényhatósági bizottság közgyűlése. A kijelölt választmány ma délután ülést tartott és megállapította, hogy az összes folyamodóknak meg van a kellő minősítése. A választás a legközelebbi rendes közgyűlésen — október 26-ikán tartják meg.

(*) **A budai gázgyár.** A főváros közgyűlése már régebben kijelölt a budai gázgyár részére 15.108 négyezögölyni telket Budafok mellett. A légszuszgyárak igazgatósága most azt kéri, hogy a telket a főváros lehetőleg rövid idő alatt engedje át. A gázgyár a leltári becserként ajánlotta föl. Az ügyosztály ehhez hozzájárulva, javasolja, hogy a telket a leltári értékben, vagyis négyezögölenként 4 koronáért engedjék át. Ezzel szemben a telekeladó-bizottság a forgalmi értéket, vagyis a négyezögölenként 15 korona megértését kívánja. A pénzügyi- és gazdasági bizottság mai ülésén *Polonyi Géza* azt javasolja, hogy utasítsák el a kérelmet; az azonban a bizottság mégis át akarja telket engedni, akkor csak éppen annyit adjon át, amennyi a gázgyár céljaira valóban szükség van. *Herzog Péter*, *Feléki Béla*, *Vássonny Vilmos* és *Preyer Hugó* felszólalása után szavazásra került a dolog s *tíz szavazat* volt a mellett, hogy az egész terület engedjék át, *tíz pedig*, hogy csak a tartályok elhelyezésére szükségeset adják át. Az elnök a telekeladó-bizottság javaslata mellett döntött, vagyis, hogy az egész 15.108 négyezögölyni telket már most adják át a 15 koronánként való forgalmi értékben.

(*) **Az ujságárusítók a tanácsnál.** Az ujságárusítók egyesületének küldöttsége *Bettelheim Izidor* elnök vezetése alatt ma tisztelt *Lung* tanácsosnál, az egyesület által benyújtott memorandum tárgyában. A küldöttség ismert kívánságait dr. *Eulenbergy* Salamon bizottsági tag tolmácsolta. *Lung* tanácsos biztosította jóakaratóról az egyesületet és megígérte, hogy a tanács a rendőrséggel karöltve, rövid időn belül intézkedni fog, hogy ez a közérdeket is mélyen érintő kérdés megoldassék és teljesen kielégítően szabályoztassék.

(*) **Szolgák kérelme.** Ma délelőtt a székesfővárosi szolgálatában levő hivatal-szolgák küldöttsége járt *Matuska* Alajos helyettes polgármesternél, *Vássonny Vilmos* országgyűlési képviselő, fővárosi bizottsági tag vezetése mellett. Azt kérte a küldöttség a polgármestertől, hogy a székesfővárosihoz fölveit ideiglenes szolgákat a kitűzött öt évi ideiglenes működésük után véglegesítsék. Kérték továbbá, hogy az eddigi tíz éves korpótlék helyett ötvenként való korpótlékban részesüljenek. *Vássonny Vilmos* előadta az ajánló beszédekben, hogy a szolgák javadalmazása ily rendezésből a fővárosra semmiféle nagyobb megterhelés nem származik. *Matuska* Alajos helyettes polgármester megígérte, hogy ha meggyőződik róla, hogy a rendezés nem kerül a főváros részéről áldozatokba, a kérelmet föltétlenül támogatni fogja.

SZINHÁZ, ZENE

** **A törvénytelen apa.** (*Bemutató előadás a Királyszínházban.*) Azért törvénytelen apa, mert azt mondja a feleségének, hogy van egy házasságon kívül született leánya, pedig szó sincs róla. Furcsa hitvesi ámitás, még furcsább

a feleség, *am* ezt tükön-bokron keresztül elhiszi és ilyen módon engedi férjét a tilosba járni. Ilyen furcsaságoktól szinte nyűzős az egész darab. A közönség sokszor nevet, hiszen a tömérdek bolondság között akad mulatságos is elég, az előadók pedig szeretetreméltó kedélyben voltak. A több rendbeli átdolgozáson keresztülment bohóság vérszűnyegében a rendezés egy sereg ötlettel és betéttel lendített. Így legalább a szem kapott kárpótlást a kissé vékony szövésű darab fogyatkozásaiért. Festőien csoportosított eleven színek, leage ruhákon áttetsző kecses formák, meg egy csomó látványossággal összekötött kuplé töltötték ki az estét, amely a darab felől akár kilenckor is beveződhetett volna. Ez a bőkezűség betétek dolgában alkalmat adott *Fedák Sárinak* ügyessége, szilaj táncos és temperamentuma kibontására. Kedvesen mókázott, néhány pasztizuk átöltözködést produkált és pajkos kedvvel sürgözt-forgott. Taps, virág bőven. A címszerepben *Németh József* helyezte el kacagató komikumot s e tekintetben éppen nem fukarkodott *Vágó Béla* és *Papp Miska* sem. *P. Tárnoki Gizella*, *Szatmáry Zsuzsa*, *Alpár Irén* és *Csalai Janka* főleadatuknak jól megfelelték. *Fedák Sári* nyomán állandóan nyolc lány sorakozott és szemrevalóan táncolt. *Kontó József* a zenészsámokot hangulatosan állította össze. (B—y.)

** **Vigszínház.** A *Vegre egyedül!* mai, második előadása megmutatta, hogy a *Vigszínház* ismét elsőrendű színdarabra talált. A nézőtér zsufoltság megtelt. A felvonások végén számtalan kihívásban részesültek a főbb szereplők: *Hegedűs Gyula*, *Tapolczay Tanay*, *Vendrey Szerény*, *Gazsi Mariska*, *Pécsi Paula*, *Haraszthy Hermin*, akik a darabot diadalra vitték.

** **Nemzeti Színház.** Legközelebb *Barriernak*, az *Egyenlőség* szerzőjének *Vén lányok* című négyfelvonásos vigjátéka kerül bemutatásra a Nemzeti Színházban. Az új darab a napoleoni háborúk idejében játszék.

** **A Szép mosoné délután.** *Offenbach* bájos operettje, a *Szép mosoné*, amelynek *Küry Klára* pompás *Luzettje* művészi érdekességet és az esti előadások hosszú során nagy közönséget szerzett, legközelebb *vasárnap délután* kerül színre. A délutáni előadások közönségének ezuttal először lesz alkalmuk *Küry Klára* új alakításában gyönyörködni. A *Szép mosoné* mérsékelt helyárral mellett kerül színre, este pedig rendes helyárral a *Királyszínház* új énekes bohózatát, a *Törvénytelen apát* játszószék *Fedák Sárival* a fő női szerepben.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Izgatással vádolt szocialisták.** A budapesti királyi ítélőtábla három szocialista pört tárgyalta ma délután. A három pörnek hat vádlottja azért került a törvény elé, mert a múlt évben Székesfehérvárott tartott népgyűléseken elmondott beszédekben osztálygyűléltre való izgatást látott az ügyészség. Az első pörben *Alvári Ferenc* és *Pintér Károly* voltak a vádlottak. A székesfehérvári törvényszék Alvárit tizenöt napra, Pintért pedig egyhavi államfogházra ítélte, a tábla azonban mindkét vádlottat *felmentette*. — A másik pör vádlottjait: *Garbai Sándort* és *Pintér Károlyt* a székesfehérvári törvényszék *fömentette* az osztálygyűléltre való izgatás vádjá alól; ezt az ítéletet a tábla *jóváhagyta*. — A harmadik pörben is vádlottként szerepelt *Pintér Károly*, aki a Székesfehérvárott ez év május 1-én tartott népgyűlésen azt mondta a vagyonososztályról, hogy az kirabolja a népet.

— Ezt az osztályt össze kell törni, össze kell zuzni! — mondta többek közt beszédekben.

Csupor Ferenc, a másik vádlott azért került a vádlottak padjára, mert ugyanazon a népgyűlésen azt mondta, hogy Magyarországon izzsiai állapotok uralkodnak. A székesfehérvári törvényszék két havi államfogházra ítélte *Pintért*, *Csuport* ellenben *fömentette*. A tábla ma *Pintér* büntetését 60 napi államfogházban állapította meg, amit az előzetes letartóztatással kitöltöttnek *számított*.

Uszpora nézve pedig helybenhagyta az elsőbíró-ság ítéletét.

§§ Éjjeli jelenet. Ifjabb **Söveggyártó** Ferenc műszaki vállalkozó május 26-án éjjeli szövegváltásba keveredett a József-köruton **Udvardy** Jenő joghallgatóval és dr. **Rappensberger** Kajetan ügyvédjelölttel. A szóváltásból veredekes lett és **Söveggyártó** zsebkésével összeszurkálta ellenfeleit. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbíró és a dr. **Rappensberger**en elkötetett súlyos testi sértés vétsége miatt **háromszáz** korona pénzbüntetésre ítélte **Söveggyártót**, aki azzal védekezett, hogy önvédelemből rántotta ki a zsebkését. Az **Udvardy** sérelmére elkötvetett könnyű testi sértés vádjá alól a bíróság felmentette **Söveggyártót**.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Páris, október 14.

A **Havas-ügynökség** **Mukdenből** a következő táviratot kapta: **A japánok nagy győzelmet arattak.** Az oroszok lassan visszavonulnak észak felé. Jelenlegi veszteségeiket szenvedték. Az ütközet egyre tart. A cenzurát szigorúan kezelik.

Pétervár, október 14.

A félhivatalos orosz távirati ügynökség jelenti: A balti hajórajnak **Libanból** e hó 14-ikén történt elindulása csak gyakorlat volt. A hajóraj már visszatért **Libauba**.

Nyitlér.

A Budapest III-ik kerületi takarékpénztár igazgatósága mély fájdalommal jelenti, hogy

MACK JÓZSEF ur

cs. és kir. sz. k. dragonos százados, az intézet nyugalm. főpénztárnoka és választmányi tagja f. hó 13-án jobblétre szenderült.

Béke hamvaira!

KRISTÁLY

természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénsszával telíteték. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentesen szállítjuk. — Kérjen érejtést a Szt. Lukácsfürdő Kútvállalattól, Budán.

KRISTÁLY

Köszvény és csúsz ellen legkisebb a **KRIEGER-féle**

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 korona. — Főraktár **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VIII., Káivin-tér.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

IRODALOM

○ Az Amatőr. A ritka díszszel és modern művészi ízléssel kiállított amatőr-fényképezési folyóiratnak megjelent a 2. száma is, gazdag tartalmával és gyönyörű illusztrációival újabb tanúságot téve arról, hogy kiállítja a versenyt a legelőkelőbb hasonírásnyú külföldi lapokkal is. A 2. szám szenzációval is szolgál az amatőr-fotografusoknak: bemutatja ugyanis mint amatőrt **Tóth** Bélát, az **Esti levelek** íróját, akitől **Páris álma**ja címmel cikket közöl, **Szevescsen javasasszonyok** címen pedig remek **tunisi** felvételt mutat be. A **Tóth** Béla képét nagy, színes műmelléklet gyánánt közli **Az Amatőr**, de ezenkívül egy tucatnál több szebbnél-szebb képet reprodukál; madarasi

Beck Ilonától egyiptomi felvételeket, **Horváth** Dezsőtől, **Harangly** Györgytől tájképeket, **Müller** Bertalantól s dr. **Kohlman** Artur szerkesztőtől figurális dolgokat. Magyar folyóiratnak először jut az a tisztesség is, hogy angol és amerikai művészek eredeti képeit közölheti; így **Ferd. Hollyernek** (London) a világ első fotografusának egy csodálatos női fejét, **Herkommertől**, a nagy amerikai festőtől apja arcképét közli **Az Amatőr**. A cikkeiben is változatos, élénk és tanulságos folyóirat előfizetési ára egy negyedévre 3 kor. 50 fill. A kiadóhivatal (Budapest, V. Honvéd-utca 10.) kívánatra bárkinek küld mutatványt, az ujonnan jelentkező előfizetőknek pedig megküldi a hiányzó számot.

TÁVIRATOK

Bécs, október 14. Parlamenti körökben beszéltek, hogy a Reichsrath november 12-én fog összeülni.

Csehek és németek.

Prága, október 14. (Tartománygyűlés.) Az obstrukció folyik. Az első névszerint való szavazásnál kitűnik, hogy a ház határozatképtelen. Az ülés vége előtt cseh nyilatkozatot olvastak fel, amelyben a német és cseh obstrukció céljait fejtegetik és hangsúlyozzák, hogy a nagynémet propaganda veszedelmével fenyegeti az egész monarchiát. A csehek ezután, úgy mint eddig, hajlandók kezüket nyujtani a békülésre, mihelyest teljesítik az erre elengedhetetlenül szükséges feltételeket.

Prága, október 14. A cseh tartománygyűlést északi felhatalmazás alapján ma elnapolták.

Péter király Szófiában.

Belgrád, október 14. Az utolsó órában elhatározták, hogy Péter király mégis ellátogat Szófiába, mert a látogatás elmaradása könnyen a két állam elhidegülésére és az érintkezés megszakítására vezethetne. Az ellenzék nem nézi szívesen a király szófiái látogatását, mert azt hiszi, hogy az csak **Ferdinánd** fejedelem és Bulgária tekintélyét fogja növelni.

A király már legközelebb elutazik. Ezt a határozatot nehéz volt keresztülerőszakolni a minisztertanácsban, annál is inkább, mert most jutott köztudomásra, hogy a Saratov-bizottság halálos ítéletet mondott **Athanasz Kovic**s tábornokra, egy századosra és egy kereskedőre, akik Belgrádban a szerb-macedon bizottság tagjai.

Belgrád, október 14. Illetékes oldalról kijelentik, hogy Péter király bulgáriai utazása valószínűleg elmarad. Hesapiesiev bolgár diplomáciai ügynök ide visszaérkezett.

Botrány Laibachban.

Laibach, október 14. A tartománygyűlésen ma vad jelenetek játszódtak le. Egy szlovén klerikális képviselő sürgősségi indítványt nyújtott be, hogy fejezzék ki rosszaságukat **Heim** tartományi elnök ellen, amiért nem a többség nyelvén, hanem németül beszél. Noha a tartományi elnök hevesen tiltakozott az indítvány ellen, azt mégis elfogadták, mire **Heim** tartományi elnököt minden oldalról szidalmazták és gunyolták. A karzatról sokan kiabálták:

— Dobjátok ki Heimot! Ki vele, abug!

A botránynak a tartományi marsall azzal vetett véget, hogy hamar bezárta az ülést.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 14. (A **Budapesti Napló** telefonjelentése.) Eladatott **buza**, tiszavidéki 10.70—11.15 K. **Rozs** 7.85—8.05 K. **Árpa** 8.80—9.50 K., **Tengeri** 7.75—7.90 K. **Cinquantin** 8.20—8.60 K. **Zab** 7.15—7.70 K., válogatott 8.—K.

Bécs, október 14. (A **Budapesti Napló** tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 663.75. Magyar hitelrészvény 776.—, Bécsi bankjegyesület 282.—, Union-bank 548.—, Länderbank 536.75. Osztrák-magyar államvasút részvény 644.75. Déli vasút 85.25. Elbavölgyi vasút 420.75. Északnyugati vasút-részvény —, Dohányrészvény 348.—, Rimamurányi vasút 523.50. Alpesi bányarészvény 478.60. Májusi járadék —, Magyar koronajáradék 99.80. Osztrák koronajáradék 97.80. Lombard —, Török sorsjegyek 132.—, Német birodalmi márka 117.63—117.57. Napoleon d'or —.

Berlin, okt. 14. (**Esti forgalom**.) 4% o/s magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák hitelrészvény 208.90. Osztrák-magyar államvasút 138.50. Déli vasút 17.50. Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Osztrák bankjegy készpénz —, Buhstiehradi —, Orosz bankjegy 216.15. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, okt. 14. (A **Budapesti Napló** tudósítójának távirata.) Árfolyamok májusra. **Esti forgalom**. Osztrák hitelrészvény 209.10. Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút —, Német bank —, Disconto 191.10. Drezdai bank 153.10. Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni 229.30. Harpeni 215.—, Laura-kohó —, Olasz járadék —, Hibernia —, Az iránzat nyugodt.

Páris, október 14. (**Zárlat**.) Osztrák-magyar állami vasút —, Új török-konzol 86.12. Egyiptomi járadék 108.60. Osztrák Länderbank —, Párisi bankrészvény 1251. 3% o/s francia járadék 97.87. 4% o/s spanyol járadék 86.97. 3% o/s új törlesztendő járadék —, Crédit foncier de France 720.—, Alpesi bányarészvény —, 4% o/s 1890. román kölcsön 90.50. Görög kölcsön —, Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdam 206.18. Váltó Brüsszelle % o/s. De Beers 456.50. Chartered 39.75. 5% o/s bolgár kötelezvény —, Magyar aranyjáradék 101.35. Déli vasút —, Váltó Londonra 251.25. Osztrák aranyjáradék 101.—, Török sorsjegy 126.75. Meridional vasút 720.—, 4% o/s olasz járadék 103.82. Ottoman-bank 588.—, 3% o/s francia járadék 97.87. Osztrák fűhiteletintézet —, Déli vasuti elsőbbségi kötvény 328.—, 4% o/s 1896. román kölcsön 90.—, Dohányrészvény 384.—, Váltó Bécsre 103.87. Váltó német piacokra 122.18. Rio 14.47. East Rand 211.50. Randfontein 81.75. Magyar jelzálogbank 550.—, Az iránzat javult.

New-York, okt. 14. (**Terményiársáde**.) (**Zárlat**.) **Gyapot**: New-Yorkban helyben 10.35 (10.40). Okt.-re 9.88 (9.88). Jan.-ra 10.05 (10.04). New-Orleansban helyben 9.14^{1/2} (9.14^{1/2}). — **Petróleum**: Stand white New-Yorkban 7.75 (7.95). Stand white Philadelphiában 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — **Zsir**: Western steam 7.70 (7.85). Rohe és Brothers 7.90 (8.—). **Tengeri** iránzata állandó. — Okt.-re — (—). — Dec.-re 56.3/4 (56.3/4). — Máj.-ra 51.3/4 (51.3/4). — **Buza** iránzata szilárd. — **Piros ősi** helyben 118.3/4 (116.1/2). Okt.-re — (—). Dec.-re 116.3/4 (114.1/2). — Máj.-ra 113.3/4 (111.3/4). — **Juliusra** — (—). — **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — **Kávés**: fair Rio 7. sz 8.3/4 (8.3/4). Okt.-re 6.55 (6.45). Jan.-ra 6.80 (6.75). **Liszt**: Spring Wheat clears 4.10 (4.—). — **Cukor**: 3.3/4 — (3.3/4). — **Őn**: 28.27—28.67 (28.37—28.55). — **Rés**: 13.—13.25 (13.—13.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 14. (**Terményiársáde**.) (**Zárlat**.) **Buza** iránzata szilárd. Okt.-re 111.1/2 (109.—). Dec. 112.3/4 (110.3/4). — **Tengeri** iránzata állandó. — Okt.-re 52.1/4 (51.1/4). — **Zsir**: Okt.-re 7.22 (7.27). Jan.-ra 7.22 (7.27). — **Szalonna** short clear 8.62 (8.37). — **Sertésus**: Jan.-ra 10.85 (10.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló: Szombat, október 15. Római-katolikus: Terézia. — Protestáns: Teréz. Görög-ország: (október 2.) Ciprián. — Zsidó: March. 6. Sabbath. Noach. — Napkél: 6 óra 3 percek. — Nyugszik: 4 óra 55 percek. — Hold kél: 12 óra 1 percek délután. — Nyugszik: 9 óra 58 percek délelőtt.

A miniszterek nem fogadnak. Oszlályosorsjegyek huzása. Kilenc órákor délelőtt 14. nap.

Könyves Kálmán művészeti szalon (Nagymező-utca 37.) nyitva díjtalanul egész nap. **Nemzeti Szalon** őszi tárlata nyitva egész nap. Belépő-díj 50 fillér.

Gyűjteményi kiállítás a Vigadóban nyitva egész nap. Belépő-díj 60 fillér.

Kelet-ázsiai kiállítás a Nemzeti Múzeumban nyitva 10—4 óráig. Belépő-díj 40 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva van délelőtti 9—2 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

A **M. Kir. Technológiai Iparművészeti** a világi-tási kiállítás rendezése végett további intézkedésig zárva marad; a könyvtár azonban 9—11 és hét fón, szerdán és pénteken este 6—8-ig nyitva lesz.

Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Iparművészeti múzeum zárva.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—4-ig.

Académiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és 3 óratól 8 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi számkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. **Hivatalos órák**: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 4 óratól 1/28-ig. Hazai termékek állandó kiállítás és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzemeltetéséző árusításokat is eszközöl) a városigeti iparsarkokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A kiállítás kirendeltsége központi üzemeltetésű (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 23. szám).

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

(19)

— És azt hiszi, hogy csak egyet is elrabol-
nák öntől belőlük? — sóhajtott Regina. — Ó,
bár csak elkísérhetném őt.

— Igen, gyermekem, mit csináljunk mi Ernő
nélkül!

Leküzdhetetlen fájdalomában az anya csak
sirt egyre.

— Gyere, Else, itt az ideje — figyelmeztette
Hargrove doktor.

Akár csak a reménytelen fájdalom szobra,
ugy lesi Regina a lépéseket, amelyek a kertben
tovatútnak.

— És én még istenhozzátot sem mondtam
neki, — sóhajtott — nem köszöntem meg mind-
azt, amit a vihar slatt érettem tett, ó, és én soha-
sem látom többé.

Az üvegesajtó, amely a virágoskert felé ve-
zet, nyitva maradt, Ernő belépett a vadszőlőtől
befutott ajtókeretből. Elragadtatva nyújtotta fe-
léje Regina a karját.

— Ó, Ernő, szeretlek, imádkozni akarok ér-
ted, hálás akarok lenni irántad, ameddig csak
élek!

Egy kis csomagot adott neki oda a fiatal-
ember.

— Tartsd meg emlékül, — mondotta meg-
indultan — de csak tizenhétévesed születésnapo-
don bontsd fel, előbb nem, ha csak nem adok rá
engedelmet vagy megtudod, hogy halott vagyok.

— És újra megérintette ajkával a leány hom-
lokát.

— Ó, istenem, őrizd meg az én drágámat —
susogta és a következő pillanatban már ott resee-
gett a kavics távozó lépteit alatt és Regina olyan
magányosan érezte magát, akár a koporsóban.

A fájdalom pillanatai, ha váratlanul rászá-
kadnak az emberi szívre, mint kalapácsok örlék
szét és öreggá teszik idő előtt. Hányszor tekintett
vissza Regina erre az eseményekkel teli napra,
mint lelkének emlékkönyve maradt fenn, amikor
a gyermekori varázsmágia még tört s a világot a
valóság világításában hidegnek, szürkének látta.

Könnytelenül, de szemében végtelen gyász-
szal nézett az ajtóra, amelyen Ernő eltűnt —
örökre, amint ő hiszi. Kis vártatva Hannah
megérintette a vállát.

— Felvihetem, kedves kisasszony?

— Nem, Hannah, itt lenn akarok maradni,
hozzál vánkost és takarót, a pamlogon is alhatom.

— Mrs. Lindsay haragudni fog.

— Nem, Hannah, senki sem haragszik majd,
ha azt teszed, amit kérek.

— Akkor a matracomat is be kell hoznom,
nem hagyhatom a kisasszonyt magára.

Azikor Hargrove doktor hazajött, ő is le-
akarta beszélni Regináat a szándékáról. Sajátság-
osan szürkén és gondterhesen állt előtte, botjára
támaszkodva.

— Kérem főtisztelendő ur, adja kölesön hol-
napig a botját, — mondotta a leánya és meg-
ragadta az erős bambuszját — nagyon tehetet-
len vagyok és ha éjjel föl kellene költenem Han-
nah, akkor úgy könnyebb lesz majd.

— Csak tartsd meg, gyermekem, de valami
sokat senki sem fog aludni ezen az éjszakán.
Nagyon nehezemre esett a bűszösás Ernőtől.

Ingadozó léptekkel távozott, szürkülő fejét
mélyen lehajlva.

Egy óra hosszat járt fel s alá szobájában,
azután minden elcsendesedett.

Abban a szobában, ahol Regina feküdt, er-
nyős lámpa égett. Az öreg Hannah egyre nyug-
talankodott s hánykolódása jelezte, hogy nem
alszik. Kezét a kis esomagoeskan üszekulesolva,
Regina egyre azon töpreng, micsoda gondok lehet
az. És egyre csak az a fájdalmas gondolat ki-
sérti, hogy utoljára látta Ernőt ez életben. A
képzelet megtízszerezi a tengeri utazás veszedel-
meit. Borzalmasnak látja a fiatal leány az alat-

tomos áruló népet, amelynek körében Ernőnek
ezentul élnie kell.

Az éjszaka senkinek sem barátja. Az éjszakai
homálynak minden kísértete Regina felé vigyo-
rog, hogy gyötörje őt, amíg az első kakasszó nem
hirdeti a derengő hajnalt. Rikoltva felelnek a
baromfudvar lakói, Hannah pedig csöndesen föl-
kel és eloltja a lámpát. Regina tudja, hogy az
öreg eseléd sietve öltözködik. S csakhamar hallja,
amint az ajtóreztet féretolják. Az öreg Hannah
elment, hogy beváltás az ígérgetét.

Regina is rögtön kész az elhatározásával. Ó
is fölkel s a plébános botjára támaszkodva, oda-
sántikál az ívegajtóhoz s leül a kőlépesökre.

Kisvártatva lassan a temető felé megy. Fá-
radtságos, fájdalmas egy utazás ez.

A fák lombkoronái fölött halványan és fény-
telenül lebeg a hold. És csaknem kísérteties fény-
nyel világítja meg Hannah magas alakját, amely
a sírok között mozog tova. Regina töle telhető-
leg azon van, hogy utolérje. Az öreg hirtelen
megáll, majd előre rohan és olyan sikoltásban
tör ki, amely meglehetősen hasonlít a tigris dü-
hös ordításához.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

**Az ipar és a tőke. Az Országos Iparegye-
sület** összes szakosztályainak tegnapi együttes
ülésén dr. Soltész Adolf egyesületi titkár *A tőkén-
ek az iparfejlesztésben való hivatásáról* tartott
előadást. A felolvasást népszámu, előkelő közön-
ség hallgatta végig, amelynek sorában ott voltak
Ghyezy Béla ny. altábornagy, főrendiházi tag,
Sándor Pál országgyűlési képviselő, Gelléri Mór
igazgató, Beck Dénes, dr. Glücksthal Samu és a
közgazdasági élet több ismert tagja.

Az előadó fejtegette a tőkének döntő jelen-
tőségét az iparfejlesztésben, amely a kormány
minden igyekezte mellett is csak hiányos eredményeket
produkálhat a közgazdaság természetes erőforrásának
hathatós közreműködése nélkül. Pócsész statisztikai
adatokkal mutatta ki, hogy sem a pénzintézetekben
felhalmozott tőke, sem az ingatlan tőke nem teljesíti
azt a hivatást, amely a nemzeti ipar megteremtésében
reá vár. Szembesítette a budapesti és bécsi nagy
bankok iparalapot tevőkénységét s arra a konkluzióra
jutott, hogy a magyar tőke mostani szervezetében
sem elég készséget, sem elég képességet nem tanu-
sított arra, hogy elfoglalja köteles helyét az ipar-
fejlesztés organizmusában. Szükség van tehát
egy új, hatalmas alakulásra, a tőkének valamely
új szervezetre, amely tette készen és képesen
álljon szolgálatába a magyar ipar szebb jövőpö-
jének.

Az előadást a hallgatóság élénk figyelemmel
kísérte és zajos tapsban fejezte ki tetszését s vé-
gül lovag Falk Zsigmond elnök az előadónak elis-
merő szavakkal mondott köszönetet.

A Magyar Jelzálog Hiteibank közhírré
teszi, hogy 4½%-os írt értékű közegegi kötelezői-
ből 7.200.000 korona névértékű összeg f. hó 23-án
dclélt 10 órakor a bank helyiségeiben tartandó
rendkívüli sorsoláson ki fog sorsolattni. A bank
3%-os nyeresémi-kötvényeinek tervszerű 37-ik ki-
sorsolása (nyeresémi, díj és törlesztési húzás) f.
hó 25-én délután 4 órakor fog a bank helyisé-
geiben királyi közjegyző jelenlétében megtar-
tatni.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi *Creditoren-
Verein* a következő fizetéseképtelenségeket je-
lenti: *Weisz Berta* (hagyatéki) divatárkereskedés
Resicza, Brück József ruhakereskedő *Buda-
pest* (Lánchíd-utca 11.), *Preis Miksa* kereskedő
Miskolcz.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára
Budapest 51.50 korona pénzben, 52.50 korona
áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru
53.40 korona pénzben, 53.80 korona áruban.

Borjувásár. 1904. évi október hó 14. (A
budapesti marhavásártéri vásárpénztár rész-
vényrészasságtól.) Félhajtás. Belföldi élő borju
543 drb, leölt borju — db. bécsi borju —
darab, növendékmarha — darab, élő bárány
— darab, leölt bárány — darab. — Ár-
jegyzések: Belföldi élő borju I. rendű 80—96
f.-ig, kivételes 100— fillér, II. rendű élő
borjúkért 62—78 f.-ig I. kilónkint, leölt borju
I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig,
kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott
borjúkért 32—60 f.-ig. Növendékmarha

f.-től — f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű
— f.-ig, alárendelt — f.-ig I. k.-kint. Bá-
rány élő — K., leölt bárány —
korona, kivételes — K.-ig páronkint. —
(kilogrammonkint, levonás nélkül.) Az irányzat
ugyan élénk volt, mindazonáltal 3—4 fillér ár-
esés mutatkozott.

Sertés-konsumvásári jelentés. (A szé-
kesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intéz-
sége.) Október 14-én. Fölhajtás összege 584 db
sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan
maradvány 49 darab sertés, 2 darab süldő,
összesen 633 darab sertés, 2 darab süldő.
Eladott 583 darab sertés, 2 darab süldő.
Eladatlan maradvány 50 darab sertés, — darab
süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak
változatlanok. — Kötveköz árak jegyzettek:
Zsirtés: Öreg I. r. 350 kilogrammonkint
94—95 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig
— fillérig, II. rendű selejtezett —
fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300
kilogrammonkint 97—102 fillérig, fiatal köz-
zép 220—300 kilogrammig 88—100 fillérig,
fiatal könnyű 220 kilogrammig 80—92 fillérig,
süldő — fillérig, malac — fillérig.
Hussertés: nehéz 300 kilogrammonkint
— fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig
— fillérig, süldő 80— fillérig, malac
40 kilogrammig — fillér. Arak minden
levonás nélkül, kilogrammonkint, élősúlyban
értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, október 14.

A mai tőzsdén 32.000 métermázsza buza
került a forgalomba 5 fillérrel magasabb áron.
Rozs, árpa, zab és tengeriben 5 fillérrel
emelkedtek az árak.

Felmondott 500 métermázsza rozs, 4000
métermázsza zab október 19-én leendő átvételre.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 10 K.
80 f., 100 mm. 81-5 k. 10 K. 75 f., 1300 mm.
81 k. 10 K. 75 f., 600 mm. 81 k. 10 K. 75 f.,
100 mm. 80-5 k. 10 K. 67½ f., 300 mm. 80 k.
10 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 72½ f.,
300 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 500 mm. 80 k. 10
K. 65 f., 600 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 400
mm. 79-5 k. 10 K. 65 f. novemberi szállítá-
sra, 500 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 500 mm.
79-5 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 79-3 k. 10 K. 40
f., 500 mm. 79 10 K. 55 f., 600 mm. 79 k. 10
K. 55 f., 500 mm. 79 k. 10 K. 55 f., 300 mm.
79 k. 10 K. 52½ f., 300 mm. 78-8 k. 10 K.
55 f., 250 mm. 79 k. 10 K. 55 f., 1000 mm.
79 k. 10 K. 42½ f., 100 mm. 78 k. 10 K. 40
f., 100 mm. 78 k. 10 K. 35 f.

Fehérmegyei: 900 mm. 77 k. 10 K. 35 f.,
100 mm. 78 k. 10 K. 40 f.

Pestmegyei: 1000 mm. 81 k. 10 K.
75 f., 200 mm. 80-5 k. 10 K. 65 f., 500 mm.
80 k. 10 K. 62½ f., 500 mm. 80 k. 10 K. 60
f., 400 mm. 80 k. 10 K. 57½ f., 500 mm. 79
k. 10 K. 55 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 50 f.,
100 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 79-5 k.
10 K. 50 f.

Advi: 4000 mm. 77 k. 10 K. 50 f. novem-
beri szállításra.

Bécsai: 1600 mm. 76 k. 10 K. 40 f.

Felsőmagyarorsági: 200 mm. 80 k. 10 K.
30 f., 1000 mm. 79 k. 10 K. 47½ f. hibás.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 K. 65 f., 200 mm. 7 K.
62½ f., 500 mm. 7 K. 60 f., 200 mm. 7 K.
55 f., 200 mm. 7 K. 52½ f. paritásra, 300
mm. 7 K. 55 f. három hónapra.

Árpa: 200 mm. 7 K. — f.

Zab: 150 mm. 7 K. 05 f., 200 mm. 7 K.
— f., 100 mm. 7 K. — f.

Tengeri: 1200 mm. 7 K. 45 f., 400 mm. 7
K. 45 f., 300 mm. 7 K. 40 f., 300 mm. 7 K.
40 f., 200 mm. 7 K. 40 f. kocsiarra rakva, 500
mm. 7 K. 34 f. raktár.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti
árú- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénz-
ben és kilogrammonkint.

B u z a	Mm	50 kilogramm ára		Mm	50 kilogramm ára	
		K.-től	K.-ig		K.-től	K.-ig
Tiszavidéki	77	10,25	10,30	79	—	—
"	78	10,20	10,40	80	10,50	10,45
"	79	10,4	10,20	81	10,50	10,55
Fehérmegyei	77	10,20	10,30	79	—	—
"	78	10,25	10,35	80	10,25	10,40
"	79	10,35	10,45	81	—	—
Pestvidéki	77	10,20	10,30	79	—	—
"	78	10,25	10,35	80	10,25	10,35
"	79	10,35	10,45	81	10,35	10,45
Bécsai	77	10,10	10,10	79	—	—
"	78	10,25	10,20	80	10,30	10,40
"	79	10,35	10,45	81	—	—
Bácskai	77	10,15	10,25	79	—	—
"	78	10,25	10,30	80	—	—
"	79	10,30	10,45	81	—	—
Szerb	79	—	—	81	—	—

Table with columns: Zsűdél gabonanevek, 50 kilogramm ára, K.-tól, K.-ig. Lists various grain types and their prices.

A határidőzlet folyamán a következő kúteések történtek:

Table listing grain prices for October: Októberi buza, Áprilisi buza (1905), Októberi rozs, Áprilisi rozs (1905), Októberi zab, Áprilisi zab (1905), Májusi tengeri (1905).

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing grain prices for October: Októberi buza, Buza áprilisa (1905), Októberi rozs, Áprilisi rozs (1905), Októberi zab, Áprilisi zab (1905), Májusi tengeri (1905).

Délután fél 5 óraker zárul:

Table listing grain prices for October: Októberi buza, Áprilisi buza (1905), Októberi rozs, Áprilisi rozs (1905), Októberi zab, Áprilisi zab (1905), Májusi tengeri (1905).

A budapesti értéktőzsde.

A kedvezőtlen belpolitikai helyzet következtében az előtőzsdén kedvetlen hangulat uralkodott és a forgalomba került nemzetközi értékekben csak mérsékelt árváltozások fordultak elő. A forgalom a nagyobb élénkséget nélkülözötte és csupán a rimamurányi vasműrészvények tartották meg szilárd irányzatukat.

Délben miután a külföldi jegyzések nem buzdítottak, üzletlenség uralkodott és az értékek a legeloszabb napi áron zárultak. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán gyengébb volt az irányzat.

Előtőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 668.25—666.25. Magyar hitelrészvény 771.50—776.—. Osztrák-magyar államvasut 647.—. Rimamurányi vasmű 526.—525.—. Jelzálogbank 516.—515.50 korona.

Déli tőzsde. Bányádt. Osztrák hitelrészvény 666.50—668.—. Magyar hitelrészvény 776.50—776.25. Osztrák-magyar államvasut 646.55—645.75. Rimamurányi vasmű 524.75—524.— korona.

A helyi értékek piaca gyengült. Kötöttet: Magyar kereskedelmi bank 550.—551.—. Kereskedelmi bank 2842.—2836.—. Magyar általános közbiznassági részvénytársaság 330.—. Magyar villamosági 309.—. Adria 460.50. Erzsébet Szanatórium sorsjegy 8.425—8.30 korona. A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.— korona, 8 napra 13—14 korona, 1904. október hó végére 17—19 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 663.50. Magyar hitelrészvény 774.50. Leszámitolóbank 458.—. Rimamurányi vasmű 523.75. Osztrák-magyar államvasut 644.50. Közúti vaspálya 579.—. Városi villamos-vasut 336.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns: Államadósság, Pénz, Ár, Pénz, ru. Lists various financial data and exchange rates.

Table with columns: Bankok, Angol-osztrák, Elő magyar, Párban, Hazai hitel, etc. Lists bank names and their exchange rates.

Table with columns: Takarékpénztárak, Belvárosi, Bpesti III. ker., Bpesti-Erzsébet, etc. Lists savings banks and their exchange rates.

Table with columns: Biztosító-társaságok, Bécsi biztositó, Bécsi élet- és járadékbit., etc. Lists insurance companies and their exchange rates.

Table with columns: Bányák és téglagyárak, Északm. kősz., Felsőm. bányák, etc. Lists mines and brickworks and their exchange rates.

Table with columns: Vasmű- és gépgyár-részvények, Elő m. gazd., Gépgyár, Danubius, etc. Lists steel and machinery companies and their exchange rates.

Table with columns: Különléte vállalatok részvényei, Ált. vagg. köll., Bpesti áll. vill., etc. Lists special companies and their exchange rates.

Table with columns: Közlekedési vállalatok részvényei, Adria* tengh., Bpesti közúti, etc. Lists transportation companies and their exchange rates.

Table with columns: Sorsjegyek, Bazilika, Magyar v. féllb., etc. Lists lottery tickets and other securities.

Table with columns: Pénzmenek, M. v. arany vert, M. v. arany oszt., etc. Lists gold and silver coins and their exchange rates.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 54.—61.— korona, vörös aprószemű 56.—58.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 62.—68.— korona, nagyszemű 72.—80.— korona. Disznószir: budapesti 68.—68.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 58.50—59.— korona, 3 darabos 59.50—60.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 8.75—9.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.—13.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 7.75—8.— korona, 100 darabos 11.—11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szlavóviai 13.50—14.— korona, szerbiai 11.50—12.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén az oroszok vereségéről érkező jelentések és a kedvezőtlen magyarországi parlamenti helyzet következtében a spekuláció tartozkódó volt. Hitelrészvény, amelyet budapesti számlára adtak el és Államvasut csökkentek. A többi értékekben szilárd volt az irányzat. Laenderbank javult tőkefelmelési hírekre. Gőzhajózási, Fegyvergyár, Wienerbergi téglá és Felsőmagyarországi bányák és kohó keresettek voltak. A bányapapirok közül Cseh bányarészvények árfolyama tartott volt. Az üzlet zárlatig nyugodt maradt. A prolongáció a bankreput 4—4 1/2%. A kullisszán 4 1/2% volt a reporttétel.

A délitőzsdén nyugodt maradt az irányzat. Berlin egy nemzetközi sinkartel létrejöttének hírvél kapcsolatban a bányapapirok árfolyamának erős emelkedését jelentette. A sorompó-papirok közül csak néhány volt keresett. Felsőmagyarországi bányák és kohó 602-re emelkedett. Prágai vasmű 2425, Cseh bánya 1410, Brüxi kőszén 665, Wienerbergi téglagyár 835, Alpesi részvények csökkentek.

Zárlat gyenge. Budapesti Hitelrészvény eladásokra a hangulat nyomott. Prágai vasmű 2420. A kamatlab 3 1/2—3 3/4%.

Bécs, október 14. (Magyar értékek zárlat.) 4 1/2% aranyjárdék 119.15. Magyar koronajárdék 97.80. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 163.—. 4% magyar földtelhermentesítési kötvény 97.50. Magyar hitelbank-részvény 775.50. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 211.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasúti részvény 371.—. Rimamurányi vasműrészvény 524.25. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1700.—. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 515.—. Adria hajózási r. t. 460.—.

Bécs, október 14. (Zárlat. értékek zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 99.80. 4 1/2% ezüstjárdék 99.70—100.30. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 119.30. Osztrák koronajárdék 100.—. 1860. sorsjegy 155.—. 1864. sorsjegy 265.—. Osztrák hitelsorsjegy 479.—. Osztrák hitelrészvény 664.50. Angol-osztrák bank —. Unionbank 538.—. Bécsi bankgyűlés 548.—. Osztrák Länderbank 451.75. Osztrák-magyar bank 1613.—. Osztrák-magyar államvasut 645.50. Déli vasut 85.—. Elbevolgyi vasut 421.—. Dunagőzhajózási társaság 857.—. Alpesi részvény 479.—. Dohányrészvény 347.50. 20 frankos arany 19.06. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.40. Német bankváltók 117.62. Lípót-kohó 423.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 715.—. Török sorsjegyek 132.—. Az irányzat nyomott.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 14. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék —. 4 1/2% ezüst járdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.75. 4% magyar aranyjárdék 100.25. Elbevolgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 209.30. Magyar koronajárdék 97.75. Déli vasut 17.60. Osztrák-magyar államvasut —. Károlyi Lajos vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.15. Bécsi váltóár 84.95. 4% új orosz kölcsön 917.—. Magyar vasut beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járdék —. Disconto Commandit 191.10. Magyar hitelbank —. Sconto villamosági Edison 224.50. Dynamit Trust 184.—. Gelsenkircheni 229.75. Harpeni 214.90. Laurakohó 249.—. Az irányzat esendes.

Frankfurt, okt. 14. (Zárlat.) 4 1/2% osztrák papírjárdék 100.40. 4% osztrák aranyjárdék 101.60. 4% osztrák magyar aranyjárdék 100.20. Osztrák hitelrészvény 209.30. Osztrák-magyar államvasut 138.50. Északnyugati vasut 104.35. Buxtehadi vasut —. Londoni váltóár 203.47. Bécsi bankgyűlés 140.50. Villamos részvény 148.50. 3% osztrák magyar aranykölcsön —. 4 1/2% osztrák ezüstjárdék 100.25. Osztrák koronajárdék 100.—. Magyar koronajárdék 97.70. Osztrák-magyar bank 118.—. Déli vasut részvény 17.60. Elbevolgyi vasut 106.40. Bécsi váltóár 85.—. Párisi váltóár 809.75. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 241.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, okt. 14. (Zárlat.) 4 1/2% osztrák papírjárdék 100.10. 1860. sorsjegy 155.20. Déli vasut 17.40. 4% osztrák aranyjárdék 101.40. Osztrák hitelrészvény 209.10. Osztrák-magyar államvasut 138.20. Olasz járdék 163.50. 4% osztrák magyar aranyjárdék 99.90. Az irányzat nyugodt.

A budapesti kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Okt. 14. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (párónkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) 115—116 fillérig. Fialat közép (párónkint 251—328 kilogramm terjedő sulyban) 115—116 fillérig. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 115—116 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (párónkint — kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (párónkint 240 k.-gramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónkint 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli sulyban) 116—117 fillérig. Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 115—116 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 112—113 fillérig. Sertéslelészám: 1901. okt. 12. napján volt készlet 38.134 darab. — 1904. okt. 13. napján felhajtott 191 darab. 1904. okt. 13. napján elszállított 644 darab. 1904. október hó 14. napján maradt készletben 37.681 darab.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904. október hó 15-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A bolygó hollandi.

Dalmó 3 felvonásban.
Személyek:
Duland Szendrői
Senta, leánya V. Krammer
Erik, vadász Bochniewicz
Mari, Senta dajkája N. Válasz
Kormányos Kertész
A hollandi Beck
Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:
Vasárnap: Ördög Róbert.

VÁRSZÍNHÁZ.

A bor.

Falusi történet 3 felvonásban.
Személyek:
Baracs Imre Földm. Gyenes
Baracs M. Gecse Rózahegyi
Baracsné Imre feles. Cs.-Alszeghy Jancsi, kis fia Kőrö
Örv. Szunyoghné Györgyné
Szunyogh Rózi D. Ligeti J.
Mihály Galányi
Eszter E. Gerő L.
Gőze Gábor Boross
Gőze Gáborné Demjén M.
Buzsáks Pál Vízvári
Csegledi Pál Kovács Lataházi
Zsuzsi Meszlényi A.
Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bocaccio.

Nagy operette 3 felvonásban.
Személyek:
Bocaccio Komlóssy
Furral Gaston Baskó
Shaléza Pinter
Beatrice Haruath
Lotteringi Pázmán
Izabella Dóry
Lambortuccio Kovács
Flammetta Komáromi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Vasárnap délután: Tündérlak Magyarhonban.
Vasárnap este: Bocaccio.

VIGSZÍNHÁZ

Vége egyedül!

Bőhózat 3 felvonásban.
Személyek:
Lárvet Hegedűs
Furral Gaston Tapolczai
Saber Szécsényi
Dupesbini Veszegy
Henry Tanay
Sionie Gázi
Simon Pesti P.
Laportálné Nika
Valentine Baraszhay
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Vasárnap este: Vége egyedül.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Radnóthyne.

Szimű 3 felvonásban.
Személyek:
Radnóthy Kláma Császár
Radnóthy Margit Márkus E.
Andor Mihályi
Olga Hegyesi
Barkay Ádám Szacsavay
Sajó Pál Nádai
Pincér Faludi
Utána:

A nyolcadik pont.

Vígjáték 1 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 óraker.
Heti műsor:
Vasárnap délután: Vasgyáros.
Vasárnap este: Cyrano de Bergerac.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

A törvénytelen apa.

Enekes bőhózat 3 felvonásban.
Személyek:
Szántó Németh
Teréz Tárnoki
Dávid Papp
Józsa Vidó
Klára Erdi
Brunner Körmenyi
Brunner Alpar I.
Ella Fedák S.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Vasárnap: Szép másodé.
Vasárnap este: A törvénytelen apa.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Az ibolyás lány.

Operette 3 felvonásban.
Személyek:
Berezy Nika gróf Tollai
Az Greg gróf Gátró
Erdőlv. Nivosa Székely K.
Flóra, a felesége Anday
Magoz Ribus
Rovelli Ráthonyi
Mizi Szentgyörgyi
Pál Lányai
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:
Vasárnap délután: A hajdú-lányszaga.
Vasárnap este: Az ibolyás lány.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A világ urai.

Kezdeté 7 1/2 óraker.
Heti műsor:
Vasárnap: A világ urai.

Fogfájás

A fogfájás oka a legtöbb esetben tagadhatatlanul

a fogak elhanyagolásában

keresendő. A következőkre tessék tehát pontosan figyelni. A száj okvetlen kiöblítendő, a mely célra szolgáló vizet felforraltjuk azután lehűtjük, azonban soha se használjunk langymeleg vizet; ha azonban a nagyon érzékeny fogakra hideg volna, akkor tartunk a szájnak egy kevésbé érzékeny helyén addig, míg egy kevésbé meglegszik és azután öblítsük ki jól a száját. Egy nagyon alkalmas szájviz, melynek használata anti-

szeptikus- és tonikus tulajdonságainál fogva még a fogidegek fájdalmas állapotában is ajánlható az

Ebermann-féle szájviz.

Ez fenti utasítás szerint, vízzel keverve, alaposan tisztítja és fertőtleníti a fogakat és szájüreget és eltávolítja a lyukas fogaktól vagy a visszamaradt ételmaradékoktól eredő kellemetlen szagot.

Főraktár: Dr. Ebermann, Prag. Ebermann szájvizet üvegekben à 3 K., 1 K. 50 fill. és 80 fill.; Ebermann fogpora dobozokban à 1 K. 20 fill. és 60 fill. gyógyszerárakban, droguériákban és illatszerekkereskedésekben kapható.

Minden sorsjegy nyer.

OLASZ

Kapható 36 havi részleltetésre.

Havi befizetés:

1 drb-ra	1 kor. 80 fill.
2 drb-ra	2 kor. 60 fill.
3 drb-ra	3 kor. 35 fill.

Már az első részlet és 35 fill. portó ellenében megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részleltet. 2 részlet egyszerre való beküldésnél a 3-ik részlet is nyugtázzatik, tehát egy részlet legyen.

november 2. FLEISSIG BANKHÁZ, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Azonnali játékjog.

Elszakhathatlan kék munkásöltönyök

Szedő, boncköpenyek és iroda-kabátok kaphatók

Gutmann J. és Társaság, VII., Kerepesi-ut 16.

Minták kicélnatra ingyen és bérmentve.

GUTTMANN LAJOS és FIA

bank- és váltóháza

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 11. szám.

Értékpapírok, valuták és devisek vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Tőzsdői megbízások bizalmasan való kivétel igen kedvező feltételek mellett.

Előlegek értékpapírookra.

Osztálysorsjáték főelárusító!

Erzsébet királyné-sorsjegyeket

adank el készpénzfizetés ellen; vagy darabonként csupán 2 K 75 f. előleg lefizetése ellen megküldjük a sorsjegyek pontos sorozatát és számával ellátott leltérgyűjt, midáltal a vevő minden húzason részt vesz.

Az Erzsébet-sorsjegyek főnyereményei:

K 100.000, K 40.000, K 30.000, K 25.000 és számos kisebb nyeremény.

E sorsjegyek 65 évig játszanak és mindegyik sorsjegy az összes húzásokon részt vesz, egy, hogy minden sorsjegy többször nyerhet.

GUTTMANN LAJOS és FIA

bank- és váltóháza

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 11.

Hallani, hogy mennyire dicsérik az általam forgalomba hozott valódi Karisbadi bőrköztögyűket.

Látni a teljes meglepődést minden vevőnél: hogy a Karisbadi bőrköztögyűk mindent és rendkívül jók.

Csodálni, hogy ezen előnyök dacára a valódi eredeti Karisbadi köztögyűk csak 85 kr.

Csak akkor valódi és eredeti, ha azokat az egyedüli gyártó- és szétválasztó Lukács ut. 14. a Hartnyavillák-bor szállító Bpesti osztály = Lukács ut. 14. sz.igye-utca 2. (Kisútló-palota).

LODEN

rövid télikabát szövetté-
léssel minden színben, a
saison rekordja

írt 7- és feljebb.

Csakis Budapest legnagyobb
férfi, fiú- és gyermekruha-
áruházában

KOCH Testvéreknél 26.
Budapest, Károly-körút
Fűk: Debreczen.

A Kalap-király

Elismert specialista 3-, 4-, 5- koronás férfi és női
elsőrangú kalap-különlegességekben. BUDAPEST, VI.,
Eskü-ut 6, Klotild-palota.

Érdekes

benzinmotor-tulajdonosoknak!

Tisztelettel tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy igen könnyű benzin szállításra berendezett autómotortak és szállítjuk azt adózza és adómentesen a vétel mennyiséghez képest, jutányos árban.

Szíves levelezési összeköttetését kérve vagyunk tisztelettel

Első Szabolcsi Olajipar Kemece.

„Neurasthenie“ (ideggyengeség).

E betegség meggyászásáról és gyökeres gyógyításáról szóló pályanyertes a legújabb tapasztalatok szerint újra átdolgozott mű megjelent. 800 oldalnyi tartalommal, sok ábrával. A mű, amely német, francia és angol nyelven kapható, a leghasznosabb tanácsadónál és legbiztosabb útmutatójánál szolgál, a gyvelőrontó szenvedélyek következményeiről és minden ily fajta bajnál. Levélbélvegekben beküldött 20 koronáért megrendelhető a szerzőnél Dr. RUMLER szakorvosnál. Genében Nr. 77 (Svájc). A Dr. Rumler-féle speciális gyógyítást „Sylvana“ egész éven át izmében van. Legsikeresebb gyógyító, egyeden a maga nemében.

Nem 12. sz., hanem

VII., Erzsébet-körút 26.

szám alatt (Zion-épület) létezik most a régi jó hírnevű

Sárkány J.

butorcége

(ezelőtt Sárkány és Schütz) ahol is legdivatosabb asztalos- és kárpitos-árak a legegyszerűbb kivitelű a legdiszesebb kivitelig dus választékban kaphatók, a legelőnyösebb árakon.

A 12821. számú

Ujtások lendítőkerek nélküli gőzgépeken

című, 1898. április 17-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedélyesek kerestetnek

Szíves ajánlatokat a W. G. Gieseler jellegű a Messse Rudolf, Újcs. 1., Seilerstráta 2. továbbít.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Theissen
11 éves hegedűművész
Kaiser György,
a berlini Metropole-színház tagja,
The great Weiland,
komikus-zsonglőr,
továbbá 14 attrakció.

Az előadás esti 8 óraker kezdődik.
A félteremben reggeltől 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Legújabb találmányom

szájpadlás nélküli műfogak

függőségessé tessék az inylemez használatát, a szájból kivonni nem kell és nem is lehet a gyökerek előválasztás fölülleges, rögtön használható egy az észre niánt a beszédre, szagot vagy ízt sohasem kap, eltávolításra 15 évig jóállás, viddetik 24 óra alatt kioldóttatnak. Számos kifutott és elismerő levél a legmagasabb körökben. Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli műfogak és fogcsokor készítésében.

BARNA J. fogműterme
BUDAPEST, Kerepesi-ut 26.

A divatos műhímzéshez

nekülözhetetlen a legújabb szerkezettel körbájtás eredeti WHEELER és WILSON 9-es varrógép, melyen a fil- és gobelinhímzések kivül a legszébb áttört és aszaru-munkák végezhetők. Varrása a legszébb és legjobb, bárka a legkényesebb és leggyorsabb, képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol acesen, kérem hozzá fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

A Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York es. és kir. udvari szállító magyarországi vezérképviselője. Állandó nagy raktár harisnyakötő-gépekben, valamint különleges és iparos gépekben.

Nagy arányokú kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivánatra ingyen

Megjelent az őszi-téli képes árjegyzék

Kivánatra ingyen

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, IV., Múzeum-körut 1. sz. férfi-, fiu-, gyermek- és leánykaruha-telepe.

TÜZ

és víztől megsérült áruk, ugymint: **selyem, csipke, szallag, szövetek, bársonyok, battisztok és bélés-áruk** eladása minden elfogadható árban megkezdődött

Pártos Jenő

BUDAPEST

IV. kerület, Bécsi-utca 9. szám.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!

Földmulthatatlan gyógyhatás

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérértelenségek, bujakóros (siphilis) betegségek, emfotórisz utóbagjal és férfi gyengeségi állapotok impotencia gyökere gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárián teljes gyógyásiker után ízhető. Elsőrendű intézet műtájszerű gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-körut 44., I. emelet.

Dr. Mitzger Tiivadar

személyes vezetés alatt nyitva egész nap.
Lovelekre díjtalanul válasz.

Magyar királyi allamvasutak 169.529/004. szám.

Pályázati hirdetésny.

A magyar királyi allamvasutak igazgatósága az 1903. évben, esetleg az 1904. és 1907. évben, évenként szükséges mintegy 1000 métermáza péplisz (dextrin), 1000 métermáza rézgálic szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az évenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi allamvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1904. évi november hó 30-án déli 12 óráig a magyar királyi allamvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Szállításra néve mérvadó és kötelezők a 122.291-96. sz. általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módosított az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetésnél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthető.

Budapest, 1904. évi október hóban.

Az igazgatóság. (Ütányomás nem díjazatik.)

PARAZSK SZESZ

ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KECSKEMÉTEN. • GYÁRTMANYA

Kapható Budapest: GYARMATHY G., IV., Calvin-tér 1.
VOGEL GYULA, VI., Andrássy-ut 29 és vidéken minden előkelő fűszer- és esemegye-üzletben.

ELSŐ

erdélyi butorlec- és fűrészeit falemezgyár

Weinrich Frigyes, Szász-Régen.

Olcsó áron ajánlja göcsölt és jól kiszáritott faból, tisztesen alakban tisztított butorlecet minden fajparosnak. Fűrészeit lemezeket és lombfűrészt deszkákat mindig raktáron tart, göcsölt díofaból, bükk, kőrté, juhar, eger, cseresznye és tölgyfából.

Ingyen képes árjegyzéket lécekről és lemezekről külön küldök.

Ne mulassza el!!

ha fényképkészülék-re van szüksége és azt árfelemelés nélkül csekély havi részletekben akarja törleszteni, az alanti cég fényképosztályától, nagy képes-árjegyzéket kérni

A „THE WIZARD” 193. sz. amerik. készülék

villagos fényezett mahagoni-fa, maroquinbőr, piros bagaria bőrfalak, szűzfehérrel. Nikkelveredék. Az objektív deszka fel-, le-, jobbra, balra- és duplán kilyukozható. Nagy- és szűz fénylencze be-, állítható. — „Unikum” pillanatgár, pneumatikus elűléssel, különösen fényérős Rectilinear rapid-objektívvel; az első lencse lecsavarása után a hátsó lencse mint egyszerű tükröpléne használható; tükrökere. — A készülékhez nagy feltele börtáská jár, mely belüli peluce-el van bélelve, valamint három darab kettős kasszeta, aluminium tolatyó-lencszel.

Ára: 9x12 cm-esre lemeze, 3 darab kettős kasszeta és börtáskával ... 150.— korona
Ugyanazon készülék, de még jóval erősebb lencsével, 12x sz. ... 170.—
A 12x sz. ... de 13x18-as lemezmagyságra ... 210.—

A teljes felszerelés ára 9x12-es nagyságu 20 kor., 13x18-as nagyságu 30 kor.
Fizetési feltételek: havi 7.50, 8.50 vagy 10.— koronás részletek.

Kézpénzfizetés esetén 10% kézpénzjuttalékot nyújtunk. Állandó raktár kiténő minőségű vegyszerek, lemezek, filmek és fényérzőkeny papirosokban. Kérjen árjegyzéket.

Aufrecht és Goldschmid fényképezési oszt. Budapest, VI., Eötvös-utca 32/a.

CSOKOLADÉ

BONBONK, DESSZERTEK

MARCIÁN SÜTEMÉNYEK

LOBOSICZ

• KAKAO •

